

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Canon XXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

onus super ea impositum valeret amplius
 censuræ, videtur annuendum; Quia onus
 erigendi dictas Cappellanas fuit taxati-
 vè impositum super redditibus domus,
 nam Testator sub unica, eademque ora-
 tione significavit quid, & unde erigi de-
 beret ibi -- *Intendo, e voglio, cheli Signori
 Canonici debbano instituire quattro Cappel-
 lanie, e quelle dare à quattro Sacerdoti ò
 più, ò meno, secondo sarà l'Entrata, e pa-
 rerà à alla loro prudenza* -- juxta distinc-
 tionem inter unam, & duplicem orationem,
 de qua *Bald. conf. 151. num. 1. lib. 5. Rot.
 decis. 488. num. 7. & decis. 530. num. 16.
 par. 19. tom. 2.* Ac proinde sicuti specta-
 bit ad Cappellanas commodum, & augu-
 mentum pensionum, quòd ex reedifi-
 catione domus proveniat, ita par est, ut
 ipsas tangat etiam damnum, & diminutio,
 quod est adeò verum, ut si domus ob ejus
 vetustatem collabesceret, aut alio quo-
 cumque modo pensiones domus defice-
 rent finè culpa Canonicorum, nec etiam

onus super ea impositum valeret amplius
 subsistere ad *Text. in l. quidam testam. in
 princip. ff. de legat. 1. Torr. var. quest. 10. 1.
 de Legat. tit. 4. quest. 2. num. 19. Rota de-
 cis. 106. num. 9. & 10. par. 14. recen.*

Non obstat, quòd Capitulum adiverit
 hæreditatem Titii finè beneficio legis, &
 Inventarii, & consequenter tenetur de
 proprio persolvere dicta onera Cappella-
 niarum, quia hoc procedit de Creditori-
 bus hæreditariis ob causam onerosam,
 secus de legatariis hæreditariis, tunc
 enim Ecclesia, aut alius locus Pius hæres
 ob omissionem inventarii non tenetur
 de proprio, & ultra Vires hæreditarias
 persolvere legatum Pium. *Rota coram
 Coccin. decis. 1462. num. 17. & decis. 493.
 num. 28. & 29. par. 4. tom. 2. rec.*

Et ita fuit resolutum à Sacra Congre-
 gatione 9. Aprilis 1712. in una *Bononien.
 facultatis alienandi.*

CANON XXVIII.

CLEMENS III.

Nobis fuit. Et infra: Inquisitioni tuæ tale damus re-
 sponsum, quòd si quis Ecclesiam cum assensu Diocæ-
 sani construxit, ex eo Juspatronatus acquirit. Cæterum in
 Conventuali Ecclesia non Electioni Prælati faciendæ, sed
 jam factæ honestiùs Patroni postulatur assensus, nisi ali-
 ter de sua jurisdictione obtineat, ut partes suas inter-
 ponere debeat Electioni tractandæ; Secus tamen est in
 Cappella, in qua unus Presbyter à Patrono eligitur, & pro
 institutione habenda loci Episcopo præsentatur. Pro fun-
 datione quoque Ecclesiæ honor Processionis Fundatori
 servatur, & si ad inopiam vergat, ab Ecclesia illi mo-
 destè succurritur, sicut in Sacris Canonibus est insti-
 tutum.

COMMENTARIUM.

EX hoc Canone, qui in Decretalibus legitur in ordine il 25. sequentes deducuntur
 conclusiones.

Prima -- AD HOC, UT ACQUIRATUR JUSPATRONATUS, EX CONSTRUCTIONE, DOTATIONE, AUT FUNDATIO-
 NE ECCLESIE, REQUIRITUR CONSENSUS EPISCOPI. Secunda

Secunda -- PATRONUS IN ECCLESIIS CONVENTUALIBUS NON HABET JUS PRÆSENTANDI PRÆLATUM, SED SOLUM HABET JUS CONSENTIENDI ELECTIONI PRÆLATI JAM FACTÆ SECUS IN ALIIS ECCLESIIS SIMPLICIBUS ET AM PAROCHIALIBUS.

Tertia -- PATRONUS EX CONSTRUCTIONE, ET FUNDATIONE ECCLESIE ACQUIRIT HONOREM PROCESSIONIS, ET JUS ALIMENTORUM, ita *Gloft.*, *hic Innocent.*, *Abb.*, *Anan.*, *Butr.*, *Fagnan.*, *Barbof.*, *Gonzal.*, *hic Lambertin.*, *de jurepatronat. lib. 1. par. 1. qu. 2. art. 10.*, & *qu. 11. art. 2. 3.*, & *4.*, *Archidiacon. super sexto Decretal. in cap. si Laicus de jurepat.*, *Salgad.*, *Labyrint. Credit. to. 4. art. 3.*, *de Libert. Beneficiorum n. 18.*, *Barbof. de offic.*, & *potest. Episcopi p. 3. allegat. 70. n. 20.*, *Vivian. de jurepatr. par. 1. lib. 2. cap. 1. n. 7.*, *Amofaz. de caus. p. lib. 1. cap. 5. num. 33.*, *Tamburin. de jure Abbat. disput. 9. qu. 21. n. 2.*, *Card. de Luc. de jurepatronat. disc. 55. n. 4.*, *Rota dec. 265. n. 5.*, & *6. cor. Cavaler.*, & *in Mediolanen. Archipresbyteratus 27. Januarii 1710. §. Verba cor. R.P.D. Falconerio.*

Clemens III. complectitur in hoc Canone quidquid separatim statuitur in Canonibus piæ mentis, quicumque, filis, & decernimus, quos superius in prima Parte exposui, & solum ulterius requirit consensum Episcopi jam antecederet requisitum à Concilio Aureliano Can. *Nemo Ecclesiam de Consecrat. dist. 1.* in fundatione, constructione, & dotatione Ecclesiarum ibi -- *Nemo Ecclesiam ædificet, antequam Episcopus Civitatis veniat, & ibidem Crucem figat publicè atrium designet, & antè præfinit, qui ædificare vult, quæ ad luminaria, ad custodiam, & ad stipendia custodum sufficiant, & ostensa donatione sic domum ædificet, & postquam consecrata fuerit, & atrium ejusdem Ecclesie Sancta Aqua conspergat* -- Qui quidem consensus sufficit etiam pro reservatione Jurispatronatus absque alio distincto consensu *Amofaz. de caus. p. lib. 5. cap. 5. n. 42. Rot. decis. 336. n. 4. cor. Cavaler.* Licet contrarium doceatur à *Lambertin. lib. 1. par. 1. quest. 21. art. 3. num. 5.*, Cujus tamen Doctrina, quoad hoc communiter à Doctoribus hodie non est recepta.

2 Ratio autem primæ conclusionis est, quia Episcopus debet cognoscere locum fundationis Ecclesiæ, sufficientiam dotis, & qualitatem personæ Ecclesiarum constructentis, & quia consensus Ordinarii, sive Episcopi est causa efficiens Jurispatronatus omnino requisita ad formam, & perfectionem illius, cum tale Juspatronatus spiritualitati annexum in hominum commercio esse non posset, nisi mediante consensu, & auctoritate Domini qualis est Ecclesia, pro qua supplet Ordinarius, qui tenetur cognoscere personam novi Patroni, & prout Ecclesiæ suæ proficuum esse existimat, approbandam; ideoque ad hoc, ut Juspatronatus de non esse ad esse deducatur, indispensabiliter intervenire debet hujusmodi consensus, ut docent *Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. qu. 2. art. 5. n. 1.*, & *seqq.*, *Rocch. de Curt. cod. tract. verb. pro eo, quod n. 1.*, & *7.*, *Abb. cons. 59. num. 3.*, *Calderin. de jurepat. cons. 20.*, *Roc. dec. 223. n. 7. par. 1. divers.*, & *in Asten. Prioratus super pertinentia 20. Martii 1709. §. Quamvis coram R.P.D. Aldrovando, & in Lucana Beneficium 26. Junii 1709. §. Insuper coram R.P.D. Falconerio, & in Senogallien. Canonicatus de Luchis 23. Junii 1710. §. Minime coram R.P.D. Aldrovando, & in Tridentina Cappellania 2. Martii 1714. §. Certi coram R.P.D. Falconerio.*

ARGUMENTUM.

Accedente Episcopo ad Ecclesiam Cathedralem, aut Collegiatam de Jurepatronatus laicali, an liceat Patrono, eum associare ad sinistram, & uni ex Canonicis ad dexteram, tam in ingressu, quam in egressu ab Ecclesia, seu potius talis inaccessus, tam ad sinistram,

quàm ad dexteram spectet privativè ad solos Canonicos?

SUMMARIUM.

- 1 *Juris conditio semper in infinitum decurrit, & novas quotidie deproperat edere formas.*
- 2 *Laici in associatione Episcopi, sive sint Magistratus, sive alii viri nobiles præire debent immediatè ante Episcopum.*
- 3 *Dictio aliis comprehendit etiam alios non expressos, imò diversos.*

Ca-

- 4 Canonici, & Episcopus faciunt unum corpus.
- 5 Monstruosum est inter Caput, & membra in eodem corpore aliquid extraneum commisceri.
- 6 Patronus potest associare Episcopum non indutum Mitra, & Pontificalibus accedentem ad Ecclesiam, tam in ingressu, quam egressu, ad sinistram, & unus ex Canonicis ad dexteram, & quare? Vide n. 7. . Amplia ut n. 8. Secus Procurator Vicarius, cui minister Patroni, & n. 10. Aut quando Episcopus est indutus Mitra, & Pontificalibus, & n. 11.
- 9 Jus associandi Episcopum ad sinistram competere potest ex consuetudine Magistratui licet seculari.

CASUS I.

Licet quoad tertiam Conclusionem superioris in Prima Parte dictum fuerit, adeo quod videbantur sufficere, jam ibi dicta nihilominus quia misera juris conditio semper in infinitum decurrit, & novas quotidiè deproperat edere formas; ut dicit Imperator in l. 2. Cod. de vete. jur. enu. oportet novis, & emergentibus casibus novas etiam accommodare decisiones. Casus igitur est sequens.

Cum accederet Episcopus ad Ecclesiam Cathedrali A de Jurepatronatus laicali, Patronus quando ibi reperiebatur semper solebat associare Episcopum ad sinistram & unus ex Canonicis ad dexteram, tam in ingressu, quam in egressu ab Ecclesia. Nuper Canonici ejusdem Cathedralis insurgentes contra Patronum prætendunt eum excludere ab hujusmodi associatione, & hanc ad ipsos solos, nam ad dexteram, quam ad sinistram privativè spectare. Quæro proinde in hoc casu, an liceat Patrono laico associare Episcopum venientem ad Ecclesiam Cathedrali Patronalem ad sinistram, & uni ex Canonicis ad dexteram, tam in ingressu, quam in egressu ab Ecclesia, vel potius talis inaccessus tam ad sinistram, quam ad dexteram spectet privativè ad solos Canonicos?

In hac quæstione respondendum videtur non licere Patrono Laico associare Episcopum accedentem ad Ecclesiam Cathedrali patronalem ad sinistram; Sed associatio tam ad dexteram, quam ad sinistram spectare ad solos Canonicos pri-

Pars II.

2 vativè; Clara est enim dispositio cæremonialis lib. 1. cap. 15. disponentis, personas laicas, sive sint Magistratus, sive alii, viri nobiles, & illustres debere præire immediatè ante Episcopum, ibi -- Præbunt familiares Episcopi, etsi adierit Magistratus, aut alii nobiles, & illustres viri immediatè ante Episcopum -- Unde Patrono laico non convenit associare Episcopum ad sinistram; sed debet præire, & talis associatio tam ad dexteram quam ad sinistram competere debet solis Canonicis; In nihilo obstante, quòd cæremoniale non loquatur de Patrono; sufficit enim quòd dixerit aut alii nobiles, & illustres viri, ad effectum comprehendendi etiam Patronos, juxta Dictionem Alii, cujus natura est continere in se quamdam generalitatem, & comprehendere etiam alios non expressos, imò diversos ab expressis, ut docet Socin. conf. 300. sub. num. 2. vers. tertio principaliter. Nat. conf. 546. n. 2. & seq. Barbof. de Dictionib. Dict. 26. num. 15.

4 Ratio autem videtur esse quia Canonici, & Episcopus faciunt unum corpus, cujus caput est idem Episcopus, & Canonici membra. Cap. novit 4. de his, quæ fiunt à Prælat. sine consensu capitul. Monstruosum autem esset inter caput, & membra in eodem corpore aliquid extraneum commisceri, scilicet Patronum laicum, qui cum Canonicis uniretur ad associandum Episcopum accedentem ad Ecclesiam patronalem, dum nullus extraneus nec ordine legali, nec naturali inter caput, & membra inferi potest, & consequenter Patronus laicus associare non potest etiam ad sinistram, Episcopum, & secum Canonicis commisceri; sed præire debet immediatè ante Episcopum. Gratian. discept. 111. num. 3. Card. de Luc. de Præm. disc. 18. num. 2.

6 Hæc omnia ingerere videntur dubitationem pro exclusione Patroni laici ab hujusmodi associatione Episcopi, etiam ad sinistram sed re maturè perpensa censeo in hoc casu posse Patronum associare Episcopum venientem ad Ecclesiam patronalem ad sinistram, & unum ex Canonicis ad dexteram tam in ingressu, quam in egressu, quando Patronus reperitur præsens in Ecclesia, non verò hujusmodi associationem tam ad dexteram, quam ad

D d d d

fini-

sinistram spectare privativè ad solos Canonicos; Quoniam associare Episcopum aut sinistram accedentem ad Ecclesiam patronatam non indutum Mitra, & Pontificalibus, est honor, & actus merè Urbanitatis extrà functionem Ecclesiasticam, non læsivus præminentie debite Capitulo nec inconveniens laico, quando hic se ponit ad sinistram cedendo Canonicis dexteram; ad *Tex. in cap. solita de Maj. & obed. ibiq. Abb. num. 6. Pignattell. consult. 36. num. 8. & seqq. tom. 4. Rot. in. Cassanen. jurium Parochialium, seu præminentiarum 6. Junii 1707. §. siquidem coram bon. mem. Cafarello.* Unde Patrono laico competere potest hujusmodi honor, & jus associandi ad sinistram Episcopum accedentem ad Ecclesiam patronatam non indutum Mitra & Pontificalibus, juxta dispositionem hujus Canonis *Nobis; & Can. 1. & 11. de quibus prima parte.* Laici enim in obsequiis voluntariis redundantibus in honorem Ecclesie, & Ecclesiasticorum sunt omni dulcedine invitandi, & jam cum aliqua relatione rigoris juris, ut alluciantur ad perseverandum in proposito Ecclesie, & Ecclesiasticis favorabili, ut magis crescat, & honoretur dignitas Episcoporum. *Valeron. de transact. tit. 3. q. 6. num. 45., ibi - ut sunt præcedentia, & præcedentia Patrono competentes in Ecclesia patronata sedendi in honorabili loco, & ambulandi prope Prælatum in Processionibus --*

7 Ratio autem videtur esse quia Ecclesia Cathedralis patronata duplicem figuram gerit unam Ecclesie Cathedralis, quæ repræsentatur per Canonicos, & alteram Patronatæ quæ repræsentatur per Patronum, ita ut, ut *Patronata* poterit exercere hunc actum Urbanitatis associandi ad sinistram proprium sponsum ad eam accedentem per Patronum; sicuti ut *Ecclesia Cathedralis* potest & debet exercere eundem actum Urbanitatis ad dexteram per Canonicos juxta *Castald. in prax. Caremon. lib. 1. sess. 8. cap. 1. Panimoll. decis. 1. annot. 11. num. 3.*

8 Eoque magis Patronus laicus poterit associare ad sinistram Episcopum venientem ad Ecclesiam patronatam tam in ingressu, quam in egressu unà cum uno ex Canonicis, & sic medium ducere per Ecclesiam si ipse fuit solitus ita semper as-

sociandi Episcopum, quando reperiebatur in Ecclesia; dum omnibus notum est in hac materia præcedentiæ, ubi legis dispositio cessat, totum desumi ex consuetudine, quæ pro lege reputatur, & qui habet consuetudinem habere dicitur juris assistentiam; ut expressè docet *Rot. decis. 817. n. 3. coram Pœnia, & 781. n. 6. p. 18., & in Pampilonen. Præminentiarum 3. Febr. 1700. §. fortius vero, & 7. Martii 1701. §. iterum coram dell'Olmo.*

9 Quod comprobatur paritate Magistratus; si enim unus ex Magistratu semper associavit ad sinistram Episcopum venientem ad Ecclesiam, & unus ex Canonicis ad dexteram, hujusmodi consuetudo est servanda, & Magistratui licet Seculari, competere debet hujusmodi jus associandi juxta resolutionem Sac. Congregationis Rituum in *Æsina 3. Augusti 1612. relat. à Barbof. in Summ. Apostol. decis. collect. 228. num. 11., & à Panimoll. decis. 1. annot. 11. num. 19., & seqq.* Ergo etiam, & à fortiori Patrono licet laico & habenti pro se consuetudinem associandi Episcopum ad sinistram; poterit eum sic associare.

10 Cæterum si Episcopus accederet ad Ecclesiam Cathedralem Patronalem, & non reperiretur ibi Patronus; sed adesset hujus Procurator, Vicarius, aut Minister, in tali casu jus associandi Episcopum tam ad dexteram, quam ad sinistram spectaret ad solos Canonicos, & non ad Procuratorem, aut Ministrum Patrono, quia, Procuratori, aut Ministro Patroni non debetur honor debitus Patrono, nec ille debet habere omnia honorifica tractamenta, quæ ipsi Patrono præsentati competere. *Card. de Luc. de præm. disc. 44. num. 7. in fin.*

11 Non obstat cæremionale Romanum dicto cap. 15. Quoniam distinguendum est inter actum SS. Functionum, & actum merè Urbanitatis extra Sacras functiones; cæremionale Romanum, & ratio in contrarium deducta procedit in actu SS. Functionum, & quando Episcopus est indutus Mitra, & Pontificalibus, tunc enim Episcopus associari debet à solis Canonicis, & monstruosum esset laicos, & alios extraneos commisceri inter Canonicos, & Episcopum; non verò procedit in actu merè Urbanitatis, & voluntario associandi Episcopum ad sinistram, quando accedit ad Ecclesiam Patronalem.

ARGU-

ARGUMENTUM.

Consensus Episcopi requisitus ad effectum acquirendi Jurispatronatus Beneficii, quando intervenire debeat ex quibus tacite inducatur, & an Episcopus compelli possit ad consentiendum; & an præstari valeat per inferiorem.

SUMMARIUM.

- 1 Episcopus si sit Fundator beneficii non potest auctorizare illius erectionem cum reservatione jurispatronatus.
- 2 Consensus Ordinarii requiritur non solum ad acquirendum Juspatronatus activum, verum etiam passivum.
- 3 Consensus Ordinarii quando intervenire debeat?
- 4 Episcopus pro præstatione hujusmodi consensus, non potest tamquam ex debito aliquod munus exigere à Fundatore.
- 5 An hujusmodi consensus tacite inducatur ex admissione presentationum, & ex institutionibus.
- 6 Episcopus compelli potest ad consentiendum, si absque legitima causa nolit consentire.
- 7 Prælati inferioris habens jurisdictionem quasi Episcopalem potest præstare hujusmodi consensus.
- 8 Vicarius Generalis Episcopi potest consentire reservationi jurispatronatus, si habeat speciale mandatum Episcopi.
- 9 Capitulum sede vacante, potest præstare dictum consensus.

CASUS II.

- C**ertum est juxta primam Conclusionem, quod ad acquirendum Juspatronatus requiratur consensus Episcopi illius loci, in quo fundatur, construitur, & dotatur Ecclesia, & illius Episcopi, qui non sit Fundator Beneficii, etenim si sit Fundator Beneficii, & de propriis bonis illud erigat cum reservatione Jurispatronatus pro se, & sua familia, non potest auctorizare hanc erectionem, quia partes Judicis, & Fundatoris in examinando illarum justitiam sustinere non valet. *Rot. decis. 22. num. 9. post Monacell. formul. legal. tom. 2.*
- 2 Et quidem hujusmodi consensus requiri-
- Pars II.*

tur non solum ad acquirendum Juspatronatus activum, verum etiam passivum. *Rot. in Vaden. Canonatus 30. Junii 1704. S. Secus coram bon. mem. Reverendissimo Molines.*

Unde quæritur in hoc Casu; Primò -- Quando hujusmodi consensus intervenire debeat?

Secundò -- An tacite inducatur ex admissione presentationum, seu ex institutionibus factis per Episcopum.

Tertiò -- An Episcopus compelli possit ad consentiendum.

Quartò -- An præstari possit per inferiorem?

- 3 Quoad primum censeo consensus Ordinarii intervenire debere, vel in actu constructionis, foundationis, & dotationis Ecclesie, vel ex post, & tunc quando intervenit, acquiritur Juspatronatus. *Barbos. in hoc Can. XXVIII. num. 2. Gonzal. num. 2. Roch. de Curt. de jurepat. verb. pro eo num. 2. Lambertin. eodem tract. lib. 1. par. 1. qu. 2. art. 12. Garz. de benef. par. 5. cap. 9. num. 72. Rot. decis. 727. num. 8. coram Ubaldo, & in Tuden. Cappella 23. Januarii. 1705. S. Neque obstat coram Eminentiissimo Scotto.*

- 4 Episcopus autem pro præstatione consensus in reservatione jurispatronatus, & in fundatione Ecclesiarum, & beneficiorum non potest tamquam ex debito aliquod munus exigere à Fundatore, juxta Textum expressum in *Can. placuit 1. qu. 2. ibi -- Placuit ut quoties ab aliquo Fidelium ad Consecrandas Ecclesias Episcopi invitantur, non quasi ex debito munus aliquod à Fundatore requirunt, sed si ipse quidem aliquid ex suo voto obtulerit, non respiciant: Si verò aut paupertas illum, aut necessitas retinet, nihil exigatur ab illo. Hoc tamen unusquisque Episcoporum meminerit, ut non prius dicat Ecclesiam, nisi antea dotem Basilicam, & obsequium ipsius per donationem chartula confirmatum accipiat; Nam non levis culpa est ista temeritas, si sine luminariis, vel sine substantiali sustentatione eorum, qui ibidem servituri sunt, tanquam domus privata, consecretur Ecclesia --*

- 5 Quoad secundum; Hujusmodi consensus requisitus ad acquisitionem jurispatronatus tacite induci ex admissione presentationum, & ex institutionibus factis per Episcopum simpliciter, & indistinctè

Dddd 2 do-

docent *Card. de Luc. de jurepat. disc. 55. num. 10. Adden. ad Buratt. decis. 1. nu. 26. Rot. in Aquen. jurispatronatus 7. Novembris 1601. coram Cardinali Lancellotto impress. apud Marchesan. de commiss. par. 1. pag. 454. contrarium tamen tuetur Salgad. labyrint. Credit. tom. 4. de libert. Benefic. & Capell. recup. art. 13. inter cætera motus ea ratione, quia non obstantibus præsentationibus, & institutionibus factis potest Episcopus quodcumque agere de libertate beneficii; Si autem ex admissione præsentationum, & ex institutionibus tacite induceretur supradictus consensus; non posse Episcopus, de hac libertate amplius agere; igitur ex illis tacite non inducitur dictus consensus. Nec acquiritur proprietas jurispatronatus, quamvis acquiratur quasi possessio præsentandi; concludit tamen præfatos Doctores esse intelligendos quando admissionem præsentationum præcessit plena causæ cognitio super ipsa jurispatronatus existentia.*

- 6 In ordine ad tertium, indubitata est Doctorum opinio, quod Episcopus compelli possit ad consentiendum si sine justa causa nolit consentire tum per Archiepiscopum, tum per Pontificem, *Abb. conf. 59. num. 3. Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. quest. 2. art. 16. & seq. Amostaz. de Caus. piis lib. 5. cap. 5. n. 39.*
- 7 Denique ad quartum respondeo; quod Abbas, & quilibet alius Prælati inferior potest præstare hujusmodi consensum, & vigore illius acquirere Juspatronatus in Ecclesia, dummodo habeat Jurisdictionem Episcopalem, seu Diocesanam. *Abb. conf. 59. num. 3. S. Tertio principaliter, Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. q. 2. art. 14. Garz. de benef. par. 5. cap. 9. num. 71. Amostaz. de caus. piis lib. 5. cap. 5. num. 38. Tamburin. de Jur. Abbat. disp. 9. quest. 21. nu. 3. Rot. decis. 85. par. 2. divers.*
- 8 Vicarius Generalis Episcopi potest præstare huiusmodi consensum, dummodo habeat ab Episcopo speciale mandatum, secus si habeat solum generale mandatum, quia præstare hujusmodi consensum est de majoribus, quæ non transeunt cum generali mandato, *Calderin. de offic. Vicar. conf. 3. Garz. de benef. par. 5. cap. 9. num. 75. Vivian. de jurepat. par. 1. lib. 2. cap. 1. nu. 10. Gratian. discept. 303. num. 12. Amostaz. de*

caus. piis lib. 5. cap. 5. num. 36. Card. de Luc. de jurepat. disc. 55. num. 5. At si Vicarius absque dicto speciali mandato erigeret beneficium cum reservatione Jurispatronatus; talis erectio, & reservatio sustineretur, si Episcopus eam approbaret, & ratificaret. Rot. decis. 865. num. 3. & 4. coram Ubald.

- 9 Capitulum sede vacante potest præstare hujusmodi consensum, quia succedit Episcopo in jurisdictionalibus. *Calderin. conf. 3. de jurepat. Garz. ubi supra num. 79. Vivian. ubi supra num. 15.*

ARGUMENTUM.

Consensus Episcopi an requiratur in fundatione, constructione, aut dotatione Cappellaniarum merè laicalium, necnon Hospitalis, aut Collegii ad effectum acquirendi in eis Juspatronatus, seu jus præsentandi?

SUMMARIUM.

- 1 Dignitates in Cathedralibus an, & quando possint admittere, & acceptare fundationes Missarum, & Anniversariorum absque consensu Capituli; & num. 5.
- 2 Fundatio Cappellaniæ merè laicalis, seu legati Missarum adimplendi per Regularem in Ecclesia Seculari absque hujus Rectoris consensu est nulla.
- 3 Ad effectum acquirendi Juspatronatus, seu jus nominandi in Cappellaniis, Hospitali, aut Collegio merè laicalibus non requiritur consensus Episcopi.
- 4 In erectione Cappellæ, aut Oratorii an sint servanda solemnia præscripta in Can. Nullus, & Can. Nemo de consecrat. dist. 1. ad effectum, ut ibi celebrari possint Missæ?

CASUS III.

Ordinavit quidam pius Testator in ejus postremis tabulis celebrationem Missæ quotidianæ, seu Cappellaniæ merè laicalem cum onere Missarum in quadam Cappella erecta prope Ecclesiam Cathedrali de hujus dominio cum solo consensu Præpositi ejusdem Cathedralis, dissentiente irrationabiliter tamen Capitu-

lo, referavitque jus nominandi Cappellanum favore suorum Consanguineorum irrequifito penitus Epifcopo; Quæritur an fundatio hujusmodi Cappellanæ merè laicalis cum refervatione juris nominandi absque confensu Epifcopi facta fustineatur.

- Respondendum videtur negativè, non solum quia hæc fundatio Cappellanæ, & refervatio juris nominandi Cappellanum fuit facta à Testatore absque confensu Epifcopi vigore hujus Canonis omninò requifito; verum etiam quia ipsa Cappellania merè laicalis, seu legatum Missarum adimpleri non potest in præfata Cappella quoniam hæc erecta fuit absque solemnitatibus requisitis, & præscriptis in *Canon. nullus*, & *Canon. nemo de consecrat. distinct. 1.* Et etiam quia fundatio ejusdem Cappellanæ, seu legati Missarum fuit acceptata, & admiffa à solo Præposito absque confensu Capituli; adeòque ipsa est nulla, quia cum supradicta Cappella fit de dominio Cathedralis, seu Capituli, ad hoc spectat admiffio foundationum Missarum, Anniverfariorum, & exercitium omnium, & quorumcumque actuum respicientium Ecclesiæ regimen, & gubernium, & non poterat Præpositus absque copulativo assensu, & permissione ipsius Capituli ad actum acceptationis devenire, ad *Text. in cap. relatum de testam.*, & *cap. cum omnes de consit.* & *in cap. novit & cap. quanto de his quæ fiunt à Prælat. sine confensu Capituli*, *Pignattell. consult. 49. nu. 2. tom. 6.* & *consult. 86. num. 3. tom. 9. Tondut. quæst. benef. tom. 1. cap. 1. num. 9.* & alii quos refert, & sequitur *Rot. in Gerunden. foundationum 24. Januar. 1701. S. Fundamentalis coram R.P.D. Lancetta.*
- 2 Eodem modo, quo esset nulla fundatio Cappellanæ merè laicalis, seu legati Missarum adimplendi per Cappellanum Regularem in Ecclesia Sæculari absque hujus Rectoris confensu, cum ad effectum, ut Regularibus licitum fit in Ecclesia Sæculari celebrare, requiratur confensus Rectoris, prout è converfo opus fit sæcularibus licentia superioris, ut valeant in Ecclesia Regularium celebrare. *Calderin. conf. 28. de regul. Barbof. in summ. Apostolic. decis. 474. num. 14. & decis. 634. nu. 8. Amostaz. de caus. piis lib. 5. cap. 3. sub n. 46. & expresse Rot. in Majoricen. foundationis*

24. Novembris 1704. S. *Quidquid coram R.P.D. Omana.*

- 3 His tamen minimè attentis censeo fundationem præfata Cappellanæ, & refervationem juris nominandi Cappellanum, favore Consanguineorum Testatoris absque confensu Ordinarii factam sustineri: siquidem licèt hujusmodi confensus requiratur pro validitate refervationis Jurispatronatus Ecclesiarum, aut Beneficiorum Ecclesiasticorum, tamen non requiritur in refervatione Jurispatronatus Cappellanarum merè laicalium, aut Hospitalis, aut Collegii laicalis; Sed Fundatores fundare, & reservare possunt jus nominandi Cappellanum ad Cappellaniam merè laicalem, aut Puellas ad dotes, aut Ministros in Hospitali laicali, aut Rectorem adolescentes, & Juvenes in Collegio pariter laicali, irrequifito penitus Epifcopo; quia præfens Canon loquitur solum de Ecclesiis, & beneficiis Ecclesiasticis; nec extendi debet ad similes Cappellanas, Hospitalia, & Collegia merè laicalia; cum in his cesset illius ratio in *Commentario superius relata*, ut docent *Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. quæst. 11. art. 11. & 14. Card. de Luc. eodem tract. disc. 55. num. 7. Pignattell. consult. 139. num. 2. tom. 10. Adden. ad Buratt. decis. 1. num. 22.*

- 4 Non obstat, quòd in erectione Cappellæ, ubi demandata fuit fundatio dictæ Cappellanæ, seu celebratio Missarum non fuerint servata solemnia præscripta in *Canon. Nullus*, & in *Canon. Nemo* ubi supra, quia requisita per dictos Canones spectant ad formalitatem consecrationis Ecclesiæ; quæ non est necessaria pro celebratione Missæ in his parvis Cappellis, & Oratoriis, quæ satis est, quòd sint Divino Cultui dicata, & Epifcopi auctoritate consueta Ecclesiæ precibus, & per solam Aquæ Sacræ asperionem benedicta juxta *Azor. instit. moral. lib. 10. cap. 26. S. 14. Barbof. de jur. Eccles. univers. lib. 2. cap. 2. num. 28. Pasqualig. de Sacrific. quæst. 511. nu. 1.* & simili objecto his præcis terminis respondet *Rot. in Tuden. Cappella 23. Januar. 1705. S. Basis coram Eminentissimo Scotto.*

- 5 Minusque adversatur, quòd fundatio ejusdem Cappellanæ fuerit admiffa, & acceptata à solo Præposito dissentiente Capitulo; quia cum dissensus iste Capituli

tuli fuerit irrationabilis, & cum agatur de fundatione Cappellaniæ, per quam absque ullo præjudicio Mensæ Capitularis, augetur Divinus Cultus, Animarumque solatium licitum erat Præposito, & cujus alteri Dignitati Cathedralis illum admittere, & acceptare, ut ad limitationem *Textus in cap. cum accessissent de consuetud. tradunt Felin. in dicto cap. num. 16. in fin. Abb. in cap. cum olim nu. 6. ibique Imol. num. 4. Butr. num. 8. de consuetud. & resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in Sabinen. Archidiaconatus 2. Junii 1696. quam resolutionem refert, & sequitur Rot. in Gerunden. fundationum 24. Januar. 1701. S. Non attempta, & S. Quoniam coram R.P.D. Lancetta.*

ARGUMENTUM.

Consensus Ordinarii requisitus in erectione Beneficii in Ecclesia Titulari cum reservatione Jurispatronatus, an sit præstandus per Cardinalem Titularem, vel potius per Cardinalem Vicarium Urbis?

SUMMARIUM.

- 1 Cardinalis Vicarius Urbis habet plenariam jurisdictionem Episcopalem in Diocesi Romana.
- 2 Jus præstandi consensum in reservatione jurispatronatus, necnon jus instituendi, & conferendi beneficia, an spectare possit alteri, qui non habeat jurisdictionem Episcopalem cum Territorio separato? & nu. 20.
- 3 Cardinalis Urbis Vicarius habet jus cognoscendi causas subditorum titulis Cardinalium.
- 4 Refertur resolutio Gregorii XIII. Quomodo autem procedat? Vide n. 24.
- 5 In uno corpore monstruosum est esse plura capita.
- 6 Jus præstandi consensum in reservatione jurispatronatus, necnon instituendi, & conferendi beneficia erecta in Ecclesiis titularibus spectat ad Cardinales Titulares cum reservatione, cum Emo Vicario Urbis, & nu. 8.
- 8 Cardinalis in eorum Titulis habent jurisdictionem Episcopalem.
- 9 Jurisdictio concessa alicui absolute, & simpliciter intelligitur concessa accumulativè, & non privativè ad Episcopum.
- 10 Visitatio, & excommunicatio possunt esse apud plures in solidum.
- 11 Actus jurisdictionales Episcopales competere possunt alteri accumulativè cum Episcopo.
- 12 Jus instituendi, & conferendi beneficia in eadem Diocesi competere potest alteri cumulativè cum Episcopo.
- 13 Refertur constitutio Sixti V. incipien. Religiosa la 55.
- 14 Referuntur verba diplomatis titularum S.R.E. Cardinalium.
- 15 Ei, cui commissum est regimen, merum, & mixtum Imperium tributum esse censetur.
- 16 Verbum plenariè omnem jurisdictionem comprehendit.
- 17 Jus præstandi consensum in reservatione jurispatronatus, necnon instituendi, & conferendi beneficia est quid annexum jurisdictioni Episcopali.
- 18 Cardinalibus competunt plures actus jurisdictionales, & præeminentiales in Ecclesiis titularibus.
- 19 Cardinalibus quare competere debet jus præstandi consensum in reservatione jurispatronatus, necnon jus instituendi, & conferendi beneficia in Ecclesiis Titularibus.
- 21 Ad hoc, ut quis ex non usu, & ex usu alterius dicatur exclusus à juribus Episcopalibus, quid requiritur?
- 22 Cardinales, ubi agitur de auferendo jus eis concessum intuitu Cardinalitatis dignitatis numquam comprehenduntur sub quacumque generali dispositione, nisi de eis fiat specialis mentio.
- 23 Jura præstandi consensum in reservatione jurispatronatus, necnon instituendi, & conferendi beneficia non fuerunt concessa Episcopis à Concilio Tridentino.
- 25 Non est monstruosum in una, eademque Diocesi dare apud unam personam jurisdictionem universalem in tota Diocesi, & apud aliam personam jurisdictionem particularem in certis Ecclesiis Diocesis.

CASUS IV.

Fundante Titio beneficium in Ecclesia Titulari A cum reservatione Jurispatronatus

natus favore sui, suorumque descendendum, queritur quis debeat prestare consensum in hujusmodi erectione, & reservatione juspatronatus, Cardinalis Vicarius Urbis nē, aut potius Cardinalis Titularis? & ad quem ex istis spectet institutio, & collatio ejusdem Beneficii?

Quaestionem istam satis celebrem, & ualde agitatam D. meus Advocatus Pitonius simpliciter, & indistincte resolvendam existimat favore Emi Cardinalis Vicarii Urbis sequentibus suffultus fundamentis.

- Quia jus praestandi consensum in reservatione Juspatronatus, & jus instituendi, spectat ad jurisdictionem Episcopalem, solus autem Cardinalis Vicarius Urbis habet plenariam jurisdictionem in omnes Ecclesias, Clerum, & Populum Romanæ Diocesis, juxta *Text. in cap. sua nobis de Offic. Vicarii, ubi Barbof. sub nu. 2. & juxta constitutiones I. Pauli II. 28. Julii 2., & 36. Pauli III. bullar. nov. tom. 1.* Unde ad ipsum solum spectare debet jus praestandi consensum in reservatione juspatronatus, & instituendi, & conferendi nova beneficia in Ecclesiis Titularibus, cum isti actus competere non possint nisi Episcopo, aut alteri, qui habeat jurisdictionem Episcopalem cum Territorio separato. *Lambertin. de jurepatr. par. 1. lib. 1. art. 5. qu. 2. num. 2. Concil. Tridentin. sess. 4. cap. 12. de reform., Lotter. de re benef. lib. 1. qu. 5. n. 40., & lib. 2. qu. 7. nu. 2. Monacell. in formul. for. Eccles. p. 1. tit. 2. formul. 1. n. 2., Rot. dec. 316. n. 29. par. 10.* Itaut, qui pretendit habere jurisdictionem Episcopalem in Urbe, ostendere debet se habere jurisdictionem simul cum Territorio separato, cum absque hujusmodi separatione Territorii non sit dabilis absoluta jurisdicatio in Diocesi alterius, *Card. de Luc. de jurisdic. disc. 1. Rota, decis. 70. num. 29. part. 13., & decis. 340. par. 15.*
- 3 Quod comprobat etiam paritate nam Cardinalis Urbis Vicarius habet jus cognoscendi causas subditorum Titulis Cardinalium, non obstante, quod isti habeant jus Episcopale, *Joan. Andr. in cap. sua nobis de offic. Vicar. n. 11., Butr. num. 17. Zabarell. n. 3., Bellamer. num. 8. Panorm. nu. 5.* Neque isti unquam habuerunt Tri-

bunal. contentiosæ jurisdictionis, *Cerberin. in compend. bullar. ad constit. 1. Pauli II. schol. 1. Mandos. in regul. 7. Cancell. qu. 2. n. 7.* Ergo etiam habebit jus reservandi juspatronatus in erectione beneficiorum in Ecclesiis Titularibus, necnon jus instituendi ad illa.

Et licet Cardinales Titulares ante publicationem Sac. Concilii Tridentini exercerent actus jurisdictionales in Ecclesiis Titularibus, tamen nunc post publicationem illos amiserunt, nec eorum jurisdicatio in dictis Ecclesiis est amplius in usu, sed consuetudo, & praxis est in contrarium, ut testatur, *Card. de Luc. in relat. rom. Curia disc. 13. num. 13., & disc. 34. num. 17. de jurisdic., & in Miscell. Eccles. disc. 1. num. 24.* Quod demonstrare contendit primo ex eo quia Concilium Tridentinum omnes actus jurisdictionales, nempe jus approbandi Confessarios, jus dandi licentiam concionandi, jus deputandi Oeconomos in Parochialibus, & concursum faciendi, jus dispensandi super irregularitatibus, jus cognoscendi causas matrimoniales, criminales, & civiles jussuvisitandi, jus instituendi, jus examinandi presentatos, jus uniendo beneficia, recognoscendi beneficia de jurepatronatus, jus faciendi commutationes ultimarum voluntatum, & decernendi monitoria adrevelandum res deperditas, seu subtractas decrevit spectare ad solos Episcopos, derogando privilegiis, consuetudinibus etiam immemorabilibus, ut in *sess. 23. cap. 15. de reform., & cap. 5. sess. 24. & cap. 18. sess. 24., & cap. 6., & 20. sess. 24. & cap. 12. sess. 14., & cap. 13. sess. 7., & cap. 18. sess. 24., & cap. 9. sess. 25., & cap. 15. sess. 24., & cap. 9. sess. 25., & cap. 6. sess. 22. & cap. 3. sess. 25. de reform.*

- 4 Secundò, quia Gregorius XIII. resolvit Cardinales Titulares non posse amplius in suis Ecclesiis habere illas facultates, quæ per Concilium Tridentinum fuerunt tributæ Episcopis in suis Diocesisibus, quam resolutionem refert, *Nicol. in Floscul. in verb. Cardinalis sub n. 13. ibi -- De Cardinalibus, qui habent titulos Ecclesiarum Urbis cum dubitatum esset, an possent in suis Ecclesiis titularibus, & in eorum subditis uti illis facultatibus, quæ à Concilio Tridentino sunt Episcopis in suis Civitatibus, & Diocesisibus, & specialiter illis, quæ*

com-

comprehenduntur in decreto C. liceat 6. sess. 24. discusso articulo, Gregorius XIII. dixit se nolle ea, qua Episcopis concessa sunt à Concil. Tridentino competere Cardinalibus in suis Titulis, quia licet habeant quasi Episcopalem jurisdictionem, non tamen ibi sunt vere, & proprie Episcopi -- & testantur, Fagnan. in cap. bis qua de majorit. & obed. n. 16., & in cap. ne pro dilatione n. 42. de pœnit., & remiss. Pignattell. consul. 117. n. 141. tom. 10. Unde cum jura præstandi consensum in reservatione Jurispatronatus, institutiendi, & conferendi tributa sint à Concilio Episcopis in suis Dioecibus, sequitur juxta mentem Gregorii XIII. non posse amplius ea competere Cardinalibus in suis Titulis.

Tertio denique id ipsum probat ex absurdo, nam si Cardinales in Ecclesiis Titularibus haberent jurisdictionem Episcopalem, ibique exercerent actus jurisdictionales, sequeretur, quod in hac Dioecesi Romana plenarie subiecta Eminentissimo Vicario Urbis essent tot capita quot essent Ecclesiæ Titulares, quod est omnino absurdum, dum in uno corpore, seu in una Dioecesi monstruosum est esse plura capita, Hostien. in cap. cum contingat nu. 1. de foro competen., & in cap. quanto nu. 13. de offic. Ordin., Gratian. discept. 212. n. 16. & 17., Rota decis. 324. num. 11. part. 1. recent.

His tamen non obstantibus perspectis, & attentis dispositione juris, Doctorum auctoritate, Constitutione Sixti V. verbis diplomatis Titulorum, nec non ratione, cenfeo jus præstandi consensum, in reservatione jurispatronatus necnon jus institutiendi, & conferendi beneficia erecta in Ecclesiis Titularibus spectare ad Cardinales Titulares, non privativè, sed accumulativè cum Eminentissimo Vicario Urbis, itaut inter Eminentissimos Titulares, & Eminentissimum Urbis Vicarium sit locus præventioni.

Et quidem attentis dispositione juris communis, ac doctorum auctoritate habemus Textum expressum in cap. bis, qua de major., & obed. ubi statuitur Cardinales in eorum Titulis habere jurisdictionem Episcopalem, & facultatem excommunicandi, absolvendi, suspendendi, interdicens, corrigendi Clericos, & Presbyteros eis subditos, qui ipsis præstare

debet obedientiam, reverentiam, & honorificentiam.

Quem Textum sequuntur, Abbas n. 1. ibi -- Cardinales habent in Titulo suo, & in Ecclesiis subiectis Titulo jurisdictionem Episcopalem, unde habent correctionem, & potestatem fulminandi censuram Ecclesiasticam.

Anania nu. 1. ibi -- Cardinales etiam non Episcopi habent jurisdictionem Episcopalem in Ecclesiis, & Cappellis sibi subiectis.

Imola num. 5. ibi -- Cardinalis etiam non Episcopus in Ecclesiis sibi subiectis habet Episcopalem jurisdictionem.

Bellemera num. 2. ibi -- Secundo nota, quod Cardinales in Titulis suis jurisdictionem quasi Episcopalem habere videntur.

Felias n. 1. ibi -- Cardinales habent in Titulis, in Ecclesiis sibi subiectis jurisdictionem Episcopalem.

Baldus num. 1. ibi -- Cardinales in omnibus Ecclesiis subiectis Titulo Cardinalatus habent jurisdictionem Episcopalem, ea tamen, quæ sunt ordinis Episcopalis non habent nisi ipsi Cardinales sint Episcopi.

Fagnan. num. 15. ibi -- Cardinales habere in suo Titulo, & in Ecclesiis Titulo subiectis Episcopalem jurisdictionem.

Gonzal. ibi -- Presbyteros Cardinales habere in suis Titulis, sive Ecclesiis omnem jurisdictionem.

Barbosa num. 2. ibi -- Cardinales habere iurisdictionem Episcopalem in Ecclesiis, quarum sunt titulares.

Probus ad Monach. in cap. unico de major., & obed. in 6. num. 3. ibi -- Tituli Cardinalium comparantur Ecclesiis Episcopalibus quia habent jurisdictionem quasi Episcopalem, quam non habent Tituli inferioris citra Episcopos.

Passerinus in dicto cap. unic. num. 12. ibi -- Quomodo alios Cardinales in suis Titulis habeant jurisdictionem quasi Episcopalem.

Imola in Clementina. Nè Romani de electione num. 23. ibi -- Quarto quero an Cardinales in Ecclesiis suis habeantur loco Episcoporum dic si sunt Episcopi habentur loco Episcoporum quoad jurisdictionalia, & quoad Episcopalia, vel quoad jurisdictionalia tantum.

Tuschus conclus. 99. lit. C. to. 1. n. 48. ibi -- Cardinales jurisdictionem Episcopalem

tem habent in suis Titulis, & in Ecclesiis sibi subjectis, ideo possunt excommunicare, & omnia alia facere, qua sunt jurisdictionis Episcopalis.

Carol. Anton. de Luc., ad Gratian. discept., 298. nu. 23. §. Nihilominus ibi -- Unde statuenda est tanquam certissima conclusio, quod S. R. E. Cardinales in Ecclesia suorum titularum dictionem Episcopalem habent.

Rota in Romana juris tumulandi 20. Februarii 1702. coram Eno Priolo S. Hujus ibi -- Hujus tam antiqua, quam novissima assignationis causa ex communi doctorum sententia firmatum remansit, quod Cardinales in suis Ecclesiis titularibus habent jurisdictionem Episcopalem -- Et §. Et utrique ibi -- Et utrique respondet observantia, & jurisdictio, quam exercent Cardinales in suis Ecclesiis. Isti enim elevant Baldachinum, incedunt cum Rocchetto discooperto, visitant, obedientiam exigunt, benedictionem dispensant etiam ipsimet Cardinales Diaconi ex decreto S. Congregationis formiter disputato articulo &c. conferunt beneficia &c., & cum omnino correspondant illis, qua per Episcopos explicantur ut in cap. conquerente de offic. Ordin. nullum dubium remanet quin jurisdictio, quam habent Cardinales in suis Ecclesiis titularibus, non minus ex qualitate personarum, quam ex amplitudine verborum, & intentione Summi Pontificis comparari debeant cum jurisdictione Episcoporum in eorum Cathedralibus.

9 Si igitur ex dispositione juris, & tot doctorum testimonio Cardinales Titulares habent jurisdictionem Episcopalem in eorum Titulis existentibus intrà Diocesim Romanam, cujus caput est Eminentissimus Vicarius sequitur, quod in eisdem Titulis habeant jus præstandi consensum in reservatione juris patronatus nec non jus instituendi, & conferendi beneficia in eis erecta tamquam spectans, & quid annexum jurisdictioni Episcopali, non quidem exclusivè, & privativè ad Eñum Vicarium, sed accumulativè, ita ut sit inter ipsos locus præventioni, quia Honorius III. in præcitato capitulo His que de majorit., & obed., ut ibi testantur supradicti doctores concessit Cardinalibus in eorum Titulis jurisdictionem Episcopalem absolutè, & simpliciter absque taxativa

Par. II.

solis, & non aliis; concessa alicui jurisdictione Episcopali intrà Diocesim alicujus Episcopi absolutè, & simpliciter absque ulla taxativa; intelligitur ei concessa jurisdictio accumulativè, & non privativè ad Episcopum, ut firmat Felin. in cap. auditis de præscript. n. 9., & in cap. pastoralis n. 2. de offic. Ordin.

Nec est in jure novum quòd Jurisdictio Episcopalis possit esse in eadem Civitate, aut Diocesi penès plures accumulativè ita ut sit inter ipsos locus præventioni; nam visitatio, & excommunicatio possunt esse apud plures in solidum, non solum per concursum alternativum, sed etiam simultaneè, juxta Text. in cap. 1. de offic. ordin. c. 2. de offic. Archidiacon. Alexan. de Nevo in cap. Auditis de præscript. num. 21. Card. de Luc. de jurisdict. disc. 4. num. 4. Rot. in Burgen jurisdictionis, seu visitationis 3. Julii 1713. §. constabillito coram bon. mem. Barbado, & in Constantien. jurisdictionis super bono jure 13. Aprilis 1714. §. quamvis coram Eminentiss. Scotto. Insuper si tam Episcopus, quam alius Prælatus in eadem Diocesi spatio 40. annorum, exercent actus jurisdictionales Episcopales, illi actus competunt Prælati cumulativè cum Episcopo juxta Text. in cap. Auditis de Præscript. ibique Doctores omnes, Ergo etiam jus præstandi consensum in reservatione juris patronatus nec non jus instituendi, & conferendi beneficia competere poterit Cardinalibus Titularibus in eorum Titulis cumulativè cum Eminentiss. Vicario, ut in terminis juris instituendi, & conferendi beneficia, posse hoc competere in eadem Diocesi, aut Civitate Prælati cumulativè cum Episcopo testantur. Baldus cons. 439. num. 12. ibi -- Si Plebanus in suo Plebanatu præscripsit Institutionem, Episcopus nullo modo se intro mittere debet, quòd est verum si habuit possessionem per exclusionem Episcopi &c. Licet Plebanus habeant pro se consuetudinem non tamen Episcopus est factus ex ul à jure communi, & ille, cui præse utabunt Patroni, instituet, quia cumulata est potestas, non absorpta -- Fagnan. in cap. Auditis de præscript. num. 6. Et quòd compatibilis sit concursus plurium Prælatorum, seu Superiorum Ecclesiasticorum in eodem loco, vel diversis respectibus, vel per cumulativam probat Card. de Luc. de jurisdict. disc. 1. n. 27.

E e e

Per-

Perſpectis autem verbis conſtitutionis Sixti V. nec non diplomatis titularum clarè deſumitur Cardinales in eorum titulis habere jus præſtandi conſenſum in reſervatione juřiſpatronatus, & juſ inſtituendi, & conferendi beneficia in eis erecta.

13 Sixtus V. in ejus Conſtitutione la 55. incipiente *Religioſa*, ut legitur in Bullario tom. 2. ita diſponit -- *Religioſa Sancto- rum Pontificum præceſſorum noſtrorum providentia inſtitutum olim fuit &c. ut S. R. E. Presbyteris certæ in Urbe Roma Eccleſiæ titulo appellata. Quæ quædam cujuſque propriæ Diœceſes; Diaconis verò Urbis Regionem ad Chriſtiana Religionis propaga- tionem, & conſervationem assignaretur. Quæ quidem S. Inſtitutio plurium ſeculo- rum continuata ſerie, ac pro temporum va- rietate ſuſceptis incrementis ad noſtram uſque ætatem ſervata ita viget, ut præter ſex Episcopos Cardinales, qui certis Cathedralibus Eccleſiis urbi finitimis præſunt; ſingulis Presbyteris, & Diaconis Cardinalibus propriæ in urbe Eccleſiæ, tituli videlicet & Diaconia cum ſuis Clero, & Populo, ac quaſi Episcopali juřiſdictione in ſpiritualibus, & temporalibus regendæ, & adminiſtranda committantur -- Et §. 12. ejusdem Conſtitutionis ita legitur -- Sic igitur ipſi Cardinales, quibus hujusmodi Eccleſiarum regimen, cura, & adminiſtratio pro tempore commiſſa erunt, eas in ſpiritualibus, & temporalibus ſollicitè, fideliter, & prudenter regant & gubernent, ac juxta conſtitutionem bon. mem. Leonis Papæ X. prædeceſſoris noſtri in Concilio Lateranenſi noviffimè celebrato etiam frequenter viſitent circa cultum Divinum invigilent, mores, ac vitam Cleri, & Populi eis ſubjecti diligenter explorent, eoſque ad rectè, & honeſtè vivendum pater- no moneant affectu, bonorum, ac temporalium reddituum curam gerat &c. --*

14 Verba diplomatis Titulorum ita ſe habent -- Tibi pro tuo Cardinalatus titulo concedimus, & assignamus &c. Teq; illi in Presbyterum Cardinalem præficimus, curam, & regimen, & adminiſtrationem ipſius Eccleſiæ tibi in ſpiritualibus, & temporalibus plenariæ committendo, ita quòd liceat tibi regiminis, & adminiſtrationis ejusdem Eccleſiæ, ac membrorum, jurium, & pertinentiarum hujusmodi poſſeſſionem ſive quaſi per te, vel per alium ſive alios propria auctori-

tate libere apprehendere, & de illorum fru- ctibus, redditibus, & proventibus, & emolumentis univerſis diſponere, & ordina- re &c. Quo circa circumſpectioni tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus quatenus curam & adminiſtrationem prædictas ſic exer- cere ſtudeas ſollicitè fideliter, & prudenter, quòd dicta Eccleſia Gubernatori provide, & fructuoſo adminiſtratori gaudeat ſe commiſſam, Teq; valeas exinde apud nos non immerito commendari --

Igitur ſi Cardinales vigore Sixtinæ Conſtitutionis, nec non diplomatis titu- lorum habent regimen, curam, & adminiſtrationem tam in ſpiritualibus, quàm temporalibus in Eccleſiis Titularibus tam- quam quaſi quibuſdam cujuſcumque pro- priis Diœceſibus, & ſic hæc eiſdem Car- dinalibus plenariæ ſunt commiſſæ, mani- feſtè ſequitur ipſos in dd. Eccleſiis habere 15 juřiſdictionem Episcopalem, dum ei, cui commiſſum eſt regimen, merum & mixtum imperium tributum eſſe cenſetur. *Text. in l. unic. in princ. caſtren. conf. 187. n. 2, vol. 1.* Et verbum plenariè omnem juřiſdi- 16 ctionem comprehendit juxta *Innocen. in cap. Præterea ſuper verb. plenariè de offic. delegat. Caſtren. conf. 187. num. 1. vol. 2.* Et conſequenter ad ipſos in eiſdem Ec- cleſiis ſpectare juſ præſtandi conſenſum, in reſervatione juřiſpatronatus, & juſ in- ſtituendi, & conferendi beneficia in eis 17 erecta, cum utrumque juſ ſit pars præ- cipua juřiſdictionis Episcopalis, & quid ſpectans, & ei annexum juxta *Text. in cap. Conquerente de offic. ordin. ibiq. Abbat. num. 2. Fagnan. num. 18. Barboſ. num. 1.* & à contrario ſenſu ſic diſponit *Textus in cap. cum & plentare §. in Eccleſiis ibiq. Gloſ. verb. pleno jure de privileg. ibi -- Sed à contrario videtur quòd ſi utroq. jure per- tineat ad illos, (ideſt quoad ſpiritualia, & temporalia, & ibi explicat) Inſtitutio, & deſtitutio quoad ſpiritualia, & tempora- lia ad ipſos pertinet --*

18 Et ita etiam ex eo quòd Cardinales habeant juřiſdictionem Episcopalem in eorum Titulis arguunt Doctores eis com- petere in dictis Eccleſiis non ſolum Inſti- tutionem, & deſtitutionem, ut aſſerunt *Monach. in cap. unic. de major. & obed. in 6. num. 3.*, ibi -- *Inſtitutionem, & de- ſtitutionem in Eccleſiis titularibus ſpectare ad Cardinales, quia habent in Titulis ſuis quaſi*

quasi jus Episcopale, quod alias non haberent, cum de jure communi institutio, & destitutio ad Episcopos spectet -- Felin. in cap. his que de majoritate, & obed. num. 1., ibi -- In ipsis Institutio, & destitutio spectata ad Cardinales, sed in aliis spectat ad Episcopum -- Fagnan. in cap. Querelam de elect., ibi -- A Cardinali S. Susanna, cui eadem Ecclesia tamquam Capella suo titulo in Spiritualibus est subiecta, Canonice fuerat institutus -- Sed etiam arguunt eis competere in eisdem Ecclesiis alios actus jurisdictionales, & præminentiales nempe visitationem, potestatem excommunicandi absolvendi, suspendendi, interdicens, corrigendi Clericos, & Presbyteros sibi subditos, qui ei præstare debent obedientiam reverentiam, & honorificentiam; jus admittendi resignationes beneficiorum, & conferendi primam tonsuram, & minores ordines suis subditis, & familiaribus, nec non utendi Insigniis Pontificalibus, & solemnem Benedictionem impartendi more Episcoporum licet Episcopi non sint. Felin. in cap. his que de ma. & obed. num. 1. ibiq. Fagnan. n. 20. 24. & 25. Barbof. num. 3. Hostin. in cap. 1. de supplen. neglig. Pralat. Tusc. conclus. jur. 99. num. 50. litt. c. tom. 1. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 8. num. 50.

19 Ratio autem quare consensus præstandus in erectione Beneficii cum reservatione juspatronatus, nec non jus instituendi, & conferendi Beneficia in Ecclesiis Titularibus erecta spectare debet ad Eminentiss. Cardinales Titulares, non verò privativè ad Eminentiss. Urbis Vicarium est tum quia, cum ut ex supradictis probavimus, cura, & regimen Titularum plenariè tam in Spiritualibus quam temporalibus spectet ad Cardinales Titulares, congruum, & rationabile est ad ipsos spectare examinare locum erectionis Beneficiorum, eorum dotem, nec non videre, & bene discernere, an sit congruum & expediens, quod in Ecclesia titulari, fundans beneficium sit Patronus Rocc. de Curt. de jurepat. verb. pro eo, quod de Diocesani consensu num. 7. Lambertin. de jurepat. lib. 1. p. 1. quest. 2. artic. 5. n. 1. prope finem, & artic. 10. num. 1. Tum etiam quia ut sic magis Cardinales alliciantur ad residendum, dum si abscendant à Curia prærogativam hanc juris instituendi, &

Pars II.

conferendi Beneficia, quam diù absentia duraverit amittunt, & Papæ sunt reservata omnia Beneficia, officia, quæ alias ad eorum collationem spectarent, sive ratione septem Episcopatum, sive ratione suarum Ecclesiarum, & Titulorum, in quibus constat eos habere jus quasi Episcopale; Juxta regulam 8. Cancellaria Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 2. num. 8., & quest. 35. num. 11.

Non obstant ex adverfo superiùs deducta; Verum quidem est Eminentiss. Urbis Vicarium habere plenariam jurisdictionem in omnes Ecclesias, Clerum, & Populum Romanæ Diocesis, sed non exinde sequitur ad ipsum solum, & non ad Eminentiss. Cardinales spectare jus præstandi consensum in reservatione juspatronatus, & jus instituendi, & conferendi beneficia in Ecclesiis Titularibus erecta; dum ad exercenda hujusmodi jura; non requiritur plenaria jurisdictio Episcopalis cum territorio separato; sed sufficit habere jurisdictionem Episcopalem; quæ sola requiritur ex dispositione Canonis, in illis verbis; si qui Ecclesiam cum assensu Diocesani construxit; sub cujus nomine in hac materia venit quilibet habens potestatem Episcopalem. Vivian. de jurepat. p. 1. lib. 2. c. 1. num. 19. Lambertin. eod. tract. lib. 1. p. 1. q. 2. art. 14. n. 1., ibi -- Posse intervenire consensum alterius Pralati dummodo habeat Episcopalem potestatem, & sic Diocesanam &c. ille enim Diocesanus dicitur -- Abb. consil. 59. num. 1. vers. Tertio principaliter considero, ibi -- Quoniam nec ex constructione, nec ex dotatione quis acquirit juspatronatus, nisi hoc faciat de consensu Diocesani, idest Episcopi, vel habentis jus Episcopale in loco -- Lotter. de re benef. lib. 1. q. 5. num. 48. & 52., ibi -- Hec autem quasi Episcopalis jurisdictio procul dubio sufficit ad illam dedicationem temporalium pro beneficio Ecclesiastico & dixi superiùs Caf. 11. num. 7.

Quod autem Eminentiss. Urbis Vicarius habeat jus cognoscendi causas subditorum Titulis Cardinalium; hoc non probat eum hujusmodi jus habere in Ecclesiis titularibus privativè ad Eminentiss. Cardinales; cum ratione cumulativæ possit d. jus competere utrisque; sed etiam omisso, quod d. competat privativè Emo Vicario, non exinde tamen argui potest,

Eccc 2

quod

quòd sicuti hujusmodi jus cognoscendi causas subditorum Titulis Cardinalium spectat privativè ad illum; ita etiam jus reservandi juspatronatus in erectio-Beneficiorum in Ecclesiis titularibus, nec non jus instituendi ad illa spectare debet privativè ad eundem Eminentiss. Vicarium; quoniam stat bene simul Pontificem tamquam Pontificem non autem tamquam Ordinarium Urbis ad tollendas confusiones ita statuisse in isto casu, non indè tamen inferri potest in reliquis sublatam esse plenariam jurisdictionem aliàs Cardinalibus competentem in eorum titulis; nam etiam ipsorum met Ordinariorum jurisdictionem per Apostolicas Constitutiones in aliquibus casibus limitatam esse videmus, & tamen ea in reliquis firma remanet. *Card. de Luc. de jurisdic. disc. 34. num. 18.*, & bene *Rot. in d. Roman. juris tumulandi 20. Febr. 1712. coram Eminentiss. Priolo §. de actibus, ibi -- Nam si quoad non nullos actus ita voluit Summus Pontifex pro meliori regimine, & ad evitandam tantam jurisdictionum scissuram, & varietatem in una, eademque Civitate &c. non bene infertur quòd exinde Ecclesiæ titulares dici amplius non debeant veluti particulares Dioceses, & quòd Cardinales non habeant jura Episcopalia neque gaudeant illis privilegiis quibus utuntur Episcopi in suis Cathedralibus &c. Et posset responderi, quòd etiam in Episcopis videmus diminutam aliorum jurisdictionem ex Privilegiis à Summis Pontificibus concessis Regularibus, Monasteriis, & similibus, & nihilominus Episcopi gaudent cæteris omnibus honoribus, & prerogativis --*

Nec officit dicere, quòd non sit amplius in usu jurisdicatio Episcopalis Cardinalium in Ecclesiis Titularibus, dum Eminentiss. Vicarius exercet in illis actus jurisdictionales, præstet consensum in reservatione juspatronatus, quandoque instituit, & confert beneficia; ex hoc enim licèt probari possit non esse amplius in usu jurisdictionem Episcopalem Cardinalium in Ecclesiis Titularibus privativam ad Eminentiss. Vicarium, non autem probari potest non esse amplius in usu jurisdictionem cumulativam, cum illo; Sicuti enim si quis intrà Diocesim Episcopi utatur juribus Episcopalibus, & Episcopus illis non utatur non sequitur, per hoc, quòd Episco-

pus dicatur exclusus, & non possit etiam ipse amplius uti eisdem actibus ad terminos *Text. in cap. Auditis de præscript.* Ita, ex eo, quòd Eminentiss. Vicarius utatur in Ecclesiis Titularibus actis jurisdictionalibus, quibus quandoque non utuntur, nec exercent Eminentiss. Cardinales Titulares; non per hoc proinde isti dici debent exclusi, & quòd non possint si velint uti eisdem actibus jurisdictionalibus. Ratio est, quia ad hoc ut quis ex non usu, & ex usu alterius dicatur exclusus à juribus Episcopalibus, requiritur tale factum ex parte utentis, & possidentis, per quod sit verisimile ipsum utentem habuisse animum possidendi sub ista qualitate alium, excludendi, & per quod sit verisimile alium non utentem scientem, & patientem possessionem suæ jurisdictionis animo amisisse, vel quia existimat se repulsum, aut posse repelli *Bellemer. in cap. Auditis de Præscript. n. 32. Bald. conf. 439. n. 11. tom. 3.*

Probare contenditur ex adverbo supra in §. *Et licèt* post Publicationem Concilii Tridentini Cardinales Titulares amisisse Jurisdictionem Episcopalem in Ecclesiis Titularibus, & hoc duplici medio; Primo ex eo quia Concilium Tridentinum omnes actus jurisdictiones decrevit spectare ad solos Episcopos derogando Privilegiis, consuetudinibus etiam immemorabilibus *Secundo* ex eo quia Gregorius XIII. resolvit se nolle ea, quæ Episcopis concessa sunt à Concilio Tridentino, competere Cardinalibus in suis Titulis.

Quod attinet ad primum, hoc mihi videtur omnino inefficax ad probandum Cardinales post publicationem Tridentini amisisse in eorum Titulis jurisdictionem Episcopalem; nam in primis non subsistit quòd Concilium Tridentinum in locis supra citatis §. *Et licèt* decreverit juspræstandi consensum in reservatione juspatronatus, nec non jus instituendi, & conferendi beneficia spectare ad solos Episcopos, ut legenti paret, sed etiam omisso, quòd ita decreverit; tamen non per hoc intelligitur voluisse comprehendere Cardinales, et eis auferre præfata jura eis concessa intuitu Cardinalitæ Dignitatis; transferendo hæc ad solos Episcopos, quia notum est in jure quòd licèt ubi dispositio est concepta per verba universalialia, & illius ratio est proportionabilis

bilis ad Cardinales, si sub ea comprehendantur juxta *Felin. in cap. ad aure s num. 11. de rescript.* tamen si agatur de auferendo à Cardinalibus jus eis concessam intuitu Cardinalitiae Dignitatis nunquam comprehenduntur sub quacumque generali dispositione, vel etiam particulari ut cumque generaliter concepta nisi de eis fiat specialis mentio *Roman. conf. 498. num. 6. & seqq. Tusch. conclus. jur. 100. num. 27. litt. c. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 8. n. 85. cum seqq.*

Quod verò attinet ad resolutionem Gregorii XIII. non video quomodo ex illa inferri possit Cardinales non amplius habere jus prestandi consensum, in reservatione juris patronatus, nec jus instituendi, & conferendi beneficia in Ecclesiis Titularibus, nam Gregorius XIII. noluit competere Cardinalibus in suis Titulis solum ea, quæ sunt concessa Episcopis à Concilio Tridentino; Jura autem præstandi consensum in reservatione juris patronatus, nec non instituendi, & conferendi beneficia, non fuerunt concessa Episcopis à Concilio Tridentino, dum ante Concilium jam habebant & poterant ea exercere juxta *Text. in cap. conquærente de offic. ordin.*, ita ut eadem facultas præstandi consensum in reservatione juris patronatus, & instituendi, & conferendi beneficia Episcopis per Concilium attributa, non est nova jurisdictionis concessio sed antiquæ confirmatio, vel excitatio juxta distinctionem desumptam ex *Caplicet in corrigendis de offic. ordin. Rot. in Firmana jurisdictionis super modo visitandi 20. Martii 1702. S. & quamvis coram Reverendiss. Molines Decano*; Unde ex illa resolutione inferri non potest Cardinalibus non competere præfata jura in suis Titulis, immo deducitur ea competere; & sic potius dicta resolutio retorquetur, nam si Summus Pontifex noluit competere, Cardinalibus in suis Titulis eaque sunt concessa Episcopis à Concilio Tridentino; Ergo ea, quæ non sunt concessa Episcopis ab eodem Concilio voluit Cardinalibus competere; sed prædicta jura non fuerunt Episcopis concessa à Concilio, dum ante illud iam Episcopi possidebant; Ergo voluit ea Cardinalibus competere in eorum Titulis, ut arguit *Fagnan. in cap. bis, quæ de ma. & obed. num. 17.*

24 Procedit igitur præfata resolutio quoad ea, quæ competunt Episcopis respectu Regularium, qui cum ante Concilium Apostolicis Privilegiis à patria Episcoporum jurisdictione essent emancipati, ut superius notavi *Can. XIV., & XV. Caf. VIII. num. 3.* idem Concilium eandem jurisdictionem in aliquibus casibus & plura jura in eisdem Regulares restituit, & Episcopis concessit; scilicet concessit jus visitandi jure delegato Monasteria in iis, quæ attinent ad conservationem, & restitutionem clausuræ. *Cap. 5. de Regul. & monial. sess. 25.* jus visitandi Ecclesias, & Personas Regulares quoad ea, quæ concernunt curam Animarum, & administrationem Sacramentorum. *Cap. 12. sess. 25. de regul.* Jus vocandi Regulares exemptos ad publicas Processiones *Cap. 12. sess. 25. de reform.* Jus prohibendi Regularibus imprimi, seu imprimere facere libros de rebus Sacris sine approbatione ordinarii *sess. 4. in decreto de usu, & editione SS. librorum;* Jus compellendi exemptos ad lectionem S. Scripturæ in eorum Monasteriis *Cap. 1. sess. 5. de reform.* Jus concedendi licentiam Regularibus, prædicandi in Ecclesiis sæcularibus. *Cap. 2. sess. 5. de reform.* Jus visitandi puniendi, & corrigendi exemptos degentes extra Monasterium. *Cap. 3. sess. 6. de reform.* Jus visitandi & corrigendi Monasteria, in quibus non viget Regularis observantia. *Cap. 8. sess. 21.* Jus examinandi Regulares ad hoc ut ordinari possint. *Cap. 12. sess. 23.* Jus approbandi Regulares pro audiendis Confessionibus Sæcularium. *Cap. 15. sess. 23.* Unde hæc jura concessa Episcopis à Concilio Tridentino voluit Gregorius XIII. competere Cardinalibus Titularibus Ecclesiarum Regularium, non verò ea, quæ per Concilium non fuerunt Episcopis concessa, ut etiam fuit definitum à Congregatione particulari 5. Augusti 1668., ibi *Regulares S. Mariæ in Via esse subditos Titulari in concernentibus cultum Ecclesiæ* -- ut refert *Card. de Luc. de jurisd. disc. 34. n. 26.* Sicuti etiam Innocentius XII. per ejus Constitutionem la 108. in ejus Bullario parvò noluit prædicta jura competere Cardinalibus in Ecclesiis Titularibus Regularium, sed dumtaxat competere voluit facultatem, seu jurisdictionem in iis, quæ servitium Ecclesiæ, seu loci pii circa tamen discipli-

disciplinam Ecclesiasticam concernunt. Et in his terminis asserit procedere dictam resolutionem *Pignattell. consult. 117. n. 142. tom. 10.*

Denique insubsistens est, in subjecta materia, absurdum plurium capitum in eodem corpore, si Cardinales in eorum Titulis haberent jurisdictionem Episcopalem, & possent in eis exercere jura præstandi consensum in Reservatione juris patronatus, nec non instituendi, & conferendi beneficia; Quoniam distinguendum est inter jurisdictionem Episcopalem omnimodam, universalem privativam; & jurisdictionem Episcopalem semiplenam, particularem, seu cumulativam; Licet monstruosum esset in una, & eadem Diœcesi, in una, eademque Ecclesia jurisdictionem Episcopalem universalem, plenariam, & privativam esse penès plures in solidum, quia tunc darentur duo capita in uno corpore; tamen non est monstruosum in una, eademque Diœcesi dare apud unam Personam jurisdictionem universalem, & plenariam in tota Diœcesi, & apud aliam Personam jurisdictionem particularem sive privativam, sive cumulativam in certis Ecclesiis Diœcesis; quia jurisdic-tio potest esse penès plures per modum Communionis, exercenda tamen per præventionem, & tunc solum habens jurisdictionem universalem esset caput in universa Diœcesi, alius verò habens jurisdictionem particularem cumulativam, sive privativam consideratur tamquam membrum cui concessæ sunt aliqua operationes jurisdictionis, in quibus ab ipso capite impediri non valet; Cum autem solus Eminentiss. Vicarius habeat jurisdictionem universalem, & omnimodam in Diœcesi Romana, non est monstruosum, quòd Eminentiss. Cardinales habeant jurisdictionem particularem, seu jus præstandi consensum in reservatione juspatronatus, nec non jus instituendi, & conferendi beneficia in locis ejusdem Romanæ Diœcesis, nempe in eorum Titulis, & quidem cumulative cum Eno Vicario, ita ut sit inter ipsos locus præventioni, ut docet *Rot. in nullius, seu Fulden. jurisdictionis 27. Aprilis 1705. S. siquidem coram Reverendiss. Molines Decano, & 1. Junii 1708. S. asl quicquid coram R.P.D. Ansaldo.*

ARGUMENTUM.

Ad effectum acquirendi Juspatronatus in limine foundationis, constructionis, aut dotationis Ecclesiæ, sive beneficii an requiratur expressa ejusdem Juspatronatus reservatio?

SUMMARIUM.

- 1 *Fundator in Ecclesiis inferioribus, seu in Canonicatibus, Præbendis, & Beneficiis simplicibus erectis in Ecclesia Cathedrali, aut Collegiata acquirit juspatronatus, etiam si expressè illud non sibi reservet in limine foundationis, dummodo illud non remittat.*
- 2 *Remisso juspatronatus argui non potest ex simplici tolerantia Fundatoris, quòd Ecclesia pro prima vice libere provideatur ab ordinario; secus ex longeva tolerantia? & num. 3.*
- 4 *Omnes Ecclesia præsumuntur Patronales, sed revera omnes tales non sunt.*
- 5 *Fundator in Cappellis, Altaribus, Cappellaniis, & Beneficiis simplicibus, erectis in Ecclesia Conventuali, seu Regulari acquirit juspatronatus, absque expressa illius reservatione.*
- 6 *In Ecclesiis Cathedralibus, Collegiatis, & Conventualibus, ex earum foundatione, constructione, aut dotatione acquiritur juspatronatus quoad effectus honoris, & oneris, non verò quoad effectum juris præsentandi in eis primas dignitates.*
- 7 *Ad effectum acquirendi in his jus præsentandi primas dignitates, requiritur illius expressa reservatio, de consensu, & beneplacito Apostolico; Et quare? Vide num. 8.*

CASUS V.

Æ Discavit, & dotavit de propriis bonis, ac de consensu legitimi Superioris quidam pius fundator Ecclesiam, & in limine hujus foundationis juspatronatus nominatim sibi non reservavit; Queritur an ex sola foundatione, constructione, aut dotatione Ecclesiæ fundator acquisierit in ea juspatronatus, vel potius opus fuit speciali illius juris reservatione?

Dicen-

Dicendum videtur non acquisivisse juspatronatus, quia cum hoc expressè illud in limine foundationis sibi non reservaverit præsumitur illud remisisse, & voluisse Ecclesiam esse liberam; aliàs si ex sola constructione, fundatione, aut dotatione Ecclesie acquireretur juspatronatus, omnes Ecclesie essent Patronales, quòd est falsum, cum plures sint Ecclesie quæ nullos omnino Patronos agnoscunt.

- 1 At pro clara hujus dubii resolutione procedendum est cum distinctione; Aut loquimur de Ecclesiis simplicibus, & inferioribus, vel de Canonicatibus. Præbendis, aut beneficiis simplicibus in Ecclesia Cathedrali, aut Collegiata erectis, & in his juspatronatus. acquiritur ex eorum fundatione, constructione, aut dotatione, & non requiritur, quòd illud Fundator sibi expressè reservet in limine foundationis; quia præsens Canon non requirit hujusmodi reservationem, sed solum dicit -- *Quod si quis Ecclesiam cum assensu Diæcesani construxit, ex eo juspatronatus acquirit* -- Unde si fundator juspatronatus expressè non remisit, illud acquirit, etiam si in limine Foundationis, illud expressè sibi non reservaverit, juxta Textum in cap. Significavit, de Testib. & attest. ibi -- *Significavit nobis Presbyter Sancti N. Sabini Diæcesis quòd Fundatores ejusdem Ecclesie liberam eam esse volentes, fundationis tempore se in ea nihil juris retinere dixerunt; Unde timens ne processu temporis, probationis copia valeat deperire, provideri super hoc idem presbyter postulavit. Quocirca mandamus, quatenus Testes idoneos quos ipse super hoc duxerit producendos, examine diligenter, & eorum dicta in publica redigi facias munimenta, denunciando Fundatoribus antedictis, vel eorum heredibus, ut receptioni Testium, si velint, intersint, & super denunciatione sic facta, confici facias publicum instrumentum* -- ibique Abb. num. 1. Felin. num. 2. Barbosa. num. 3. & in hoc can. nobis num. 4. ibiq. Fagnan. Lambertin. de jurepat. lib. 1. p. 1. q. 2. art. 4. n. 1. Barbosa. vot. decis. 76. num. 85. lib. 3. Card. de Luc. de jurepat. disc. 55. num. 3. Paris. conf. 35. num. 26. Rot. decis. 421. num. 2. p. 2. rec. & decis. 265. num. 4. coram Cavalen.

- 2 Quæ remissio argui non potest ex simplici tolerantia Fundatoris, quòd Eccle-

sia pro prima vice liberè provideatur ab Ordinario, cum hujusmodi tolerantia solum concludat remissionem, & renunciationem juris præsentandi pro illa tantummodo vice, non autem in perpetuum, tum ex regula quòd actus particularis trahi non potest in consequentiam universalem, maxime in materia stricta renunciationis, & remissionis proprii juris, ut probat Textus in L. Item queritur §. qui impleto ff. de Locam; tum etiam, quia non implicat beneficium juspatronatus posse liberè conferri ab ordinario, & collationem sustineri, Patrono volente, & non reclamante juxta Felin. in cap. cum Bertoldus de sent. & re judicat. num. 13., & alias auctoritates superius allatas. Part. I. Con. 3. V. Caf. XXI. num. 1. Et solum argui potest quòd fundator remisit juspatronatus ex longa tolerantia, quando scilicet effluxit multum tempus à die constructionis, in quo pluries fuit liberè ordinata Ecclesia absque eo, quòd fuerit facta aliqua præsentatio, & sic quando Ecclesia præscripsit libertatem. Abb. conf. 106. lib. 2. Piton. discept. Eccles. 3. num. 77.

- 4 Posita autem hac sententia omnes Ecclesie præsumuntur quidem Patronales, cum istæ non nascantur, sed fiant; non vero; quòd revera omnes tales sint, quia quam plures sunt Ecclesie; respectu quarum Fundatoris non utendo, juspatronatus amiserunt, & quam plures sunt, respectu quarum juspatronatus statim in ipsa fundatione renuntiarunt; uti est casus supradicti Textus Significavit.

- 5 Aut loquimur de Cappellis, Altaribus, Cappellaniis, vel Beneficiis simplicibus erectis in Ecclesia Conventuali seu Regulari, & in his quoque acquiritur juspatronatus ex fundatione, constructione, dotatione, absque expressa illius reservatione, dummodo hoc fiat de consensu Episcopi, & Regularium Lambertin. de jurepat. lib. 1. p. 1. q. 11. art. 7. num. 4. Paris. conf. 35. Barbosa. in hoc canone n. 3. Tamburin. de jur. Abbat. disput. 7. quæst. 5. num. 15. tom. 1. Rot. decis. 265. coram Cavalen., & decis. 865. num. 9. & seq. coram Ubaldo.

- 6 Aut loquimur de ipsismet Ecclesiis Cathedralibus, Collegiatis, & Conventualibus; & in his acquiritur juspatronatus quoad effectus oneris, & honoris, seu quoad

ad

ad præminentias, & jus honorificum, non verò quoad effectum præsentandi primas dignitates, ut docent communiter Doctores in hoc Canone, & tradunt Lamberrin. de jurepatr. lib. 1. p. 1. q. 11. art. 2. 3. & 4. Rocc. de Curt. eod. tract. verb. in Ecclesia num. 1. & seq. Tamburin. de jure Abbat. disput. 7. quæst. 5. num. 16. tom. 1. Alexander. conf. 74. num. 5. lib. 4. Piton. discept. Eccles. 4. Rot. coram Cavaler. decis. 265. num. 6. & seq. & decis. 321. n. 6. p. 5. tom. 1. rec., & decis. 1799. num. 12. & seq. coram Coccin. Sed ad effectum acquirendi in eis, jus præsentandi primas Dignitates requiritur quòd fundator sibi illud expresse reservet in limine foundationis, de consensu, & Beneplacito Apostolico juxta Gloss. in hoc canone verb. nisi aliter ibiq. Butr. num. 25. Abb. num. 9. Fagnan. num. 14. Barbof. num. 3. Gonzal. num. 5. Lambertin., & Roccb. de Curt., ubi supra Vivian. de jurepat. lib. 2. cap. 1. sub. num. 13. Tamburin. de jure Abbat. disput. 7. quæst. 5. num. 2. tom. 1. Amosaz. de causis piis lib. 5. cap. 5. num. 79. Piton. d. discept. Eccles. 4. num. 73. Rot. decis. 53. num. 1. p. 1. & decis. 421. num. 2. p. 2. rec. Ratio est quia cum hujusmodi primæ dignitates, immediatè provideantur per Sedem Apostolicam; vel per electionem Capitulorum, fundator, nisi in limine foundationis, hoc sibi reservaverit de consensu Apostolico; in eis se intromittere non potest dum Fundatori, sive Patrono vigore foundationis, constructionis, aut dotationis non competit electio, sed solum præsentatio, vel jus electioni Prælati, jam factæ consentiendi, juxta secundam Conclusionem in Commentario deductam, cui consonat alter Textus in Cap. Sacrosancta de Elect., ibi -- Sacrosancta Romana Ecclesia, & infra: Sana proposuisti in nostra præsentia, quòd super ordinatione Prioris Monasterii Sancti Pancratii ad Cluniacem. Ecclesiam pertinentis cum Comite de Varenna, Patrono ipsius quidem prædecessor tuus de consensu capituli sui compositionem quamdam iniit juri contrariam, & Ecclesia ipsi damnosam; videlicet, ut in optione sit ipsius comitis, assumere ad Prioratum dicti Monasterii (Cluniacem, & de charitate, Prioribus dumtaxat exceptis) unum de duobus melioribus totius Cluniacem. ordinis, quos Abbas duxerit nominandos, & infra: Atten-

dentes itaque quòd jus eligendi in Collegiata Ecclesia non cadit in laicum, & ideo id esset perniciosum exemplo, & redundaret in dispendium Ecclesia libertatis, volumus ut dictum prioratum liberè possis (non obstante compositione ipsa) sicuti alios Prioratus tibi subditos ordinare: Denunciando ordinationem factam patrono, ut suum si voluerit honestum impertiatur assensum -- Gloss. in cap. Abbatem 18. q. 2. ibiq. Bellemer. num. 1.

ARGUMENTUM.

Ædificato, ac dotato Monasterio Monialium propriis bonis, & expensis Communitatis pro Puellis Nobilibus Civitatis, an Noniales possint recusare admittere in Educandas Puellas Mobiles, ejusdem Puellas Nobiles exteras?

SUMMARIUM.

- 1 Nulla Puella admitti debet in Monasterio pro Educanda, nisi de consensu Monialium? Intellige ut num. 15.
- 2 Iste consensus debet esse liber, & præstitus saltem à majori parte Monialium.
- 3 Nemo domi suæ exteram recipere tenetur invitus.
- 4 Recipere hanc, vel illam Educandam, pendent ex libero arbitrio, & placito Monialium.
- 5 Constitutio de aggregandis habentibus certas qualitates per verba præceptiva, -- Recipiatur, & admittatur -- quomodo intelligatur? vide ibi.
- 6 In Admissione Educandarum proceditur per scrutinium.
- 7 Ab absurdum est admittere Puellas ad convivendum cum Monialibus contra harum voluntatem.
- 8 Jus patronatus acquiritur ei ex cujus bonis Monasterium fundatum fuit non autem illi, qui fuit Auctor foundationis.
- 9 Moniales in Monasterio à Nobilibus Civitatis propriis sumptibus ædificato pro Puellis Nobilibus tenentur has admittere in Educandas; in concursu exterarum; etsi illas recusarent; recusatio esset irrationabilis, & non sustineretur? Amplia ut num. 11.

- 10 Ex dotatione, aut constructione Monasterii pro Puellis Nobilibus, istæ acquirunt jus passiva receptionis in eo? Amplia ut num. 12.
- 13 Jus passiva receptionis in Educandas quodd fuerit tacite reservatum in limine foundationis Monasterii pro Puellis Nobilibus, ex quibus arguatur.
- 14 In casibus diversis attendi non debent Leges, Decisiones, & Resolutiones in Littera, seu simpliciter.
- 16 Consensus sine justa causa denegatus suppleri debet. per Superiorem.
- 17 Verbum ad Libitum, seu ad Placitum, in Litteris pro Educandis dari solitis appositum, quid importet, quando agitur de Monasterio fundato pro Nobilibus? Vide ibi.
- 18 Refertur resolutio Sac. Congregationis in Salernitana Educationis Nobilis Puellæ.

C A S U S VI.

CAsum hic propono in Sac. Congregatione Episcoporum, & Regularium ventilatum in Salernitana Educationis Nobilis Puellæ, Eminentiss., & Reverendiss. Domino Card. Grimaldo bon. mem. Ponente, qui ita se habet.

Ex octo Monasteriis antiquitus ædificatis, atque dotatis piis largitionibus nobilium civium, Populique Salerni, Sixtus V. fel. record. per ejus Constitutionem motu proprio emologatam usque de anno 1589. ad tria reduci demandavit, nimirum illa S. Sophiæ, Sanctæ Mariæ Monialium, & S. Michaelis univit, & incorporavit Monasterio S. Georgei; alia S. Mariæ Pietatis, & S. Mariæ Magdalena redigi præscripsit in unum ex tribus vacuis per Apostolicos Visitatores designandum, Reliqua S. Laurentii, & S. Spiritus ad aliud unum pariter reduci præcepit; Et ne præeminentia, ac prærogativa Nobilium ipsius Civitatis cum Popularibus confusa evaderet, pro Nobilibus memorata Monasteria S. Georgi, & S. Mariæ Pietatis designavit; Pro Civibus verò, & Popularibus destinavit, illud erigendum cum antedictis geminis Monasterii S. Spiritus, & S. Laurentii, ex post denominatum S. Michaelis Archangeli de Populo, & dum eidem Pontifici innotuerat quod præfata Monasteria S. Georgei, & S. Ma-

Par. II.

riæ Pietatis erant addicta pro Nobilibus Familiis, non dum usus fuit illa prærogativa denominandi Monasterium Nobilium, sed præcipuè ordinavit per verbum imperativum receptionem Puellarum, Educandarum Nobilium, ibi -- *Sed ibi tantummodo recipiantur Puellæ Virgines Nobilium ibi Professionem emissuræ* --

Cumque post prælaudatam Reformationem, & reductionem istorum Monasteriorum S. Mariæ Pietatis pro Nobilibus, & S. Michaelis Archangeli pro Populo, præ eorum inopia, & egestate nec construi, nec perfici valuerant, propterea nobilis Civitas Salerni pia munificentia subire curavit onus integralis ædificationis, & conservationis, usque ad creationem debiti ducat. 30. mil., & usque ad solutionem ducat. 300. factam Reverendiss. Archiepiscopo Surrentino uti visitatori Apostolico, præter alias ingentes pecuniarum Summas erogatas in executionem Ordinum Proregis Neapolis.

Et in evincentem comprobationem tot beneficiorum adeò profusa manu largitorum, peculiariter erga præfatum Monasterium S. Mariæ Pietatis, cœtus Nobilium semper prælexit Deputatos assistentes pro eorum negotiis pro tractandis, & constabiliendis, ac pro eorum indigentis in univsum; illis attributa honorificentia associandi Archiepiscopum visitantem, ita ut Moniales ipsæ sine eorum consilio, & assensu exteris Educandas admittere non valuerant, & ad exercendam aliquam gratitudinis demonstrationem, occasione renovationis Abbatissarum consueverunt istæ dulcia eisdem Deputatis distribuere.

Quamvis à primordio ista Monasteria reperiantur constructa ad instantiam Nobilium, successivè super ædificata eorum gravissimis sumptibus, & si destinata comprobentur pro recipiendis Puellis Nobilibus, quamquam semper in illis fuerint receptæ Puellæ ipsorum Nobilium, quodque neque ullo unquam tempore innuatur casus quodd fuerint rejectæ ab admissione in Educationem; & licet in hac religiosa observantia vivant Moniales Monasteriorum S. Georgei, & S. Mariæ Magdalena pariformiter Nobilium, & pro Nobilibus destinatarum, nihilominus nonnullæ Moniales sæpediti Monasterii

S. Mariæ Pietatis absorbentes præ earum potentia reliquas Sanctimoniales in concursu aliarum Puellarum Nobilium exterarum excluderunt Nobilem Puellam Joannam perverustæ, ac Nobilis familia Mazza in Sedilibus Nobilitatis dictæ Civitatis antiquitus, & per quamplura sæcula adscriptæ; Archiepiscopus autem prævidens quæ absurda, quæ in convenientia, quæ inimicitia ex hac exclusionem submovente totum cœtum Nobilium, exoriri valuissent, personaliter se contulit ad dictum Monasterium, ubi advocatis Monialibus reluctantis, eisdem suadere curavit ea omnia, quæ justitiæ, quæ rationi, quæ æquitati, quæ prudentiæ, quæ gratitudini; quæ ipsi Nobilitati congruebant; sed tandem responsum præbuerunt -- *Che loro erano libere, e volevano nel loro Monastero, chi loro piaceva.* -- Quo publicato responso tota Civitas commota est, omnesque Nobiles congregati recursum habuerunt ad Archiepiscopum, ut jura, quæ ipsis præ tot, tantisque eorum meritis confoventur pandere dignaretur Sac. Congregationi Episcoporum, & Regularium, à qua non dum Progenitores Nobilis Puellæ ejectæ, verum etiam totus cœtus Nobilium humiliter declarari expoſtulavit Exclusionem, seu recusationem præfatæ Nobilis Puellæ ab admissione in Educandam non sustineri.

Dominus meus Advocatus Pitonius tuendo jura dd. Monialium stabat pro validitate hujusmodi exclusionis, motus inter cætera ex illo principio quod nemo in Domum alienam intrare potest invito Domino, & sic nulla Puella admitti valet pro Educanda in aliquo Monasterio, nisi ita velint Moniales sub quarum educatione stare, & cum quibus vivere debet, ne alias introducendo Puellam non bene visam detur campus ponendi in Virginibus Deo dicatis Zizaniam, & turbationem Monasticæ, & Religiosæ quietis, in qua famulari debent Altissimo, ut ait *Textus in Anth. apud quos oporteat causas dicere Monachos;* & hinc propterea inolevit Sac. Congregationis Episcoporum, & Regularium invariabilis stilus, ut in illis Monasteriis, in quibus permessa est receptio Educandarum, numquam licentia concedatur, nisi conditionaliter, dummodo accedat consensus Monialium capitula-

riter datus, quemadmodum sancitum extitit in Decreto generali Sac. Congregationis Concilii 31. Augusti 1575., ibi -- *Si tamen &c. scriptam licentiam impetaverint, atque Abbatissæ, & reliquarum Monialium consensus accesserit* -- sicut legitur in eodem Decreto per extensum relato Apud Bonaccin. oper. moral. tom. 1. tit. de clausur. q. 4. punct. 4. num. 15. & seqq. Joan. Bapt. Piton. in Constit. & decis. pro Episc. & Abbat. num. 82.; & communiter tradiderunt Donat. in prax. quest. regul. tom. 4. tract. 5. q. 32. num. 7. Tamburin. de jur. Abbatiss. disp. 1. quest. 1. n. 6. Ricc. in prax. p. 4. resol. 205. num. 1. Barbosa. ad Concil. sess. 25. cap. 5. de Regul. n. 95., & de jur. Eccles. lib. 1. cap. 44. num. 51., & 54., & de potest. Episcopi alleg. 102. num. 63. Monacell. in formul. for. Eccles. 2 p. 1. tit. 11. num. 4.; qui consensus debet esse præstitus saltem à majori parte Monialium, & debet esse liber, seu dependens ab earum arbitrio, ut resolvit Sac. Congregatio 14. Martii 1652. apud Nicol. in Flosul. in verb. Educande num. 10.

Et ita semper intelligitur consensus, ut nempe sit in mero arbitrio illum dare debentis dare, vel denegare, cum nemo Domi suæ exterum recipere teneatur invitus, & stat pro ratione placitum, & voluntas, ut ait Bartol. in l. dotem ff. solut. matrim. Rocc. disput. jur. cap. 15. num. 10., cum iste non sit actus justitiæ, sed voluntatis, & placiti Monialium, qui regulatur secundum propriam conscientiam, & proprii genii libertatem, ut in subjecta materia tradunt Pasqualig. ad Lauret. Monacell. in formul. for. Eccles. tom. 1. tit. 11. formul. 11. num. 13. Tondut. quest. benef. p. 1. cap. 24. num. 2. & seqq. Rodriguez quest. regul. tom. 3. q. 9. art. 2. Rot. coram Emerix. jun. decis. 296. num. 14., & decis. 388. num. 9., & seqq. p. 16., & decis. 95. num. 7., & seqq. p. 17. rec.

In idem coincidere dicebat idem Dominus Advocatus ipsam legem foundationis Monasterii, quod licet enunciatur restauratum, & applicatum pro clausura Nobilium Puellarum Virginum, attamen respectu Puellarum pro educatione recipiendarum ita dictum fuit -- *concedentes etiam eisdem Abbatissæ, & Monialibus in Monasteriis sic erectis facultatem recipiendi Puellas pro educatione* -- quæ verba cum sint

sunt merè facultativa, & in arbitrio Monialium potentia receptionem Educandarum, eo magis comprobant generalem regulam in omnibus Monasteriis, receptam quòd recipere, vel non recipere hanc, vel illam Educandam pendet ex libero arbitrio, & placito Monialium. *Mantic. de tacit. lib. 13. cap. 15. n. 63. Card. de Luc. de servit. disc. 13. num. 2. Rot. coram Cerr. decis. 336. num. 10. Rocc. disput. jur. cap. 177. num. 46. & in Aprutina Beneficii 19. Junii 1705. S. minus relevat coram Eminentiss. Scotto; & in Asten. Prioratus super institutione 15. Januar. 1708. S. Absque eo, quòd coram R.P.D. Lancetta.*

Non obitare subungebat, quòd Monasterium, de quo agitur, sit destinatum pro Puellis Nobilibus, hoc enim solùm probat honorificentiam Monasterii, juxtaquam recipere non posset in præjudicium Nobilium Puellas ignobiles, non autem probat quòd omnes, & quascumque Puellas Mobiles coactivè recipere teneatur, neque dependeat receptio ab illarum, arbitrio, electione, & consensu, ut habeant in terminis fortioribus Collegii Doctorum Philosophiæ, & medicinæ habentis Constitutionem de aggregandis habentibus certas qualitates per verba præceptiva -- *Recipiatur, & admittatur* -- quòd adhuc Constitutio intelligatur prohibitive de non recipiendis aliis, quam qualificatis, non autem præceptivè cogendi collegiales, ut quoscumque recipiant præscriptas qualitates habentes, juxta *Rot. decis. 180. num. 24. & seqq. p. 9. & decis. 388. num. 9. & seqq. p. 16. & decis. 95. num. 7. & seqq. p. 17. & decis. 296. num. 15. & seqq. coram Emerix Jun.*

Ea ratione quòd ubi admissio, & receptio facienda venit per scrutinium, tunc data dicitur plena libertas vocalibus suffragandi pro, & contra, sicut volunt, alias non esset scrutinium, pro ut in admissione Educandarum per scrutinium proceditur, ex auctoritatibus supra relatis, & juxta Constitutionem Urbani VIII. de qua *Donat. in prax. regul. Tom. 4. tract. 5. quest. 21. num. 1. in. fin. Rot. dicta decis. 180. num. 24., & 39. p. 9. & decis. 388. num. 10. p. 16., & decis. 95. num. 10. p. 17. & decis. 296. num. 15. coram Emerix Jun.*

suffragante etiam naturali ratione quòd

Pars II.

absurdum foret admittere Puellas ad convivendum cum Monialibus contra harum voluntatem, contra *Tex. in l. qui admittitur ff. pro socio, & advertit Tondut. quest. benef. p. 1. cap. 24. num. 3. Miranda in tract. de Monial. q. 8. art. 1. Roderic. quest. regul. tom. 3. q. 9. art. 2. Card. de Luc. de Canon. disc. 21. num. 17., & resolvit Sac. Congregatio apud Monacell. in formul. tom. 1. tit. 11. formul. 11. num. 13.*

8 Et solùm posse addebat forsan hanc præventionem aliquod fomentum habere in casu quo Nobilitas Salerni, seu Familiæ Nobiles fundassent, & dotassent de propriis bonis Monasteria, cum lege ibi recipiendi earum Filias, & consanguineas ad formam jurispatronatus passivi, quòd in præfenti asserere non verificari, cum Monasterium fuerit fundatum, & dotatum de bonis liberis; nihil obstante, quòd ad instantiam Nobilium fundatio restaurata fuerit, ut præcis terminis firmavit *Parormitan. conf. 57. n. 5. lib. 1. Spad. conf. 33. n. 2. lib. 2. Rot. coram Coccin. decis. 1613. num. 12. & in Plasentina jurispatronatus 23. Martii 1703. S. Tum demum coram b. mem. Mollines, ibi -- Juspatronatus, quod acquiritur ei, ex cujus bonis res processit, non autem illi, qui fuit auctor foundationis -- & 10. Martii 1704. S. pro ut non urgent coram eodem, & in Parmen. Beneficii 1. Martii 1700. S. Neque obitare coram Eminentiss. Scotto.*

9 His tamen non obstantibus Ego mei Patruum nomine apposito; scribens in hac causa, ad defensionem Nobilis Puellæ Mazza, ac totius coetus Nobilium Salerni dicebam exclusionem, seu Recusationem præfatae Nobilis Puellæ ab admissione in Educandam esse irrationabilem, & non sustineri; Quando quidem non peragitur de nuda, & simplici admissione Puellæ Educandæ, cujusque sit generis, nec de Monasterio, nulla obligatione adstricto recipiendi potius unam, quam alteram puellam Nobilem; sed versamur in Monasterio S. Mariæ Pietatis à Nobilibus Civitatis Salerni fundato, ab istis superædificato, & constructo pro recipiendis, & admittendis eorum Puellis, & ubi ipsemet prælaudatus Sixtus V. hisce commilitantibus meritis demandavit quòd ibi -- *santummodo recipiantur Puellæ Virgines Nobilium* -- Unde Moniales ejusdem Monasterii tenebantur admittere in Educandam

Ffff 2

dam

dam Nobilem Puellam Mazza, ad exclusionem aliarum Puellarum Nobilium exterarum, non solum, quia iustum, & æquum est, quod Nobilitas Salernitana, quæ huiusmodi graves expensas & onera sustinuit, & sustinet pro præfato Monasterio, sentiat hoc commodum, ut ab eo recipiantur ejus Puellæ Nobiles, & hæc utpote originariæ, & benemeritæ præferantur exteris, cum omnis juridica æquitas exigat, quod cæteris paribus potius veniat admittenda Puella, ex cujus Avorum, & Proavorum bonis fundatum est Monasterium, quam pænitus extranea, & originaria potius, & magis qualificata, quam non originaria, juxta *Gloss. in Can. Neminem dist. 70. Rot. in Alatrina jurisprædicationatus 15. Junii 1705. S. Non obstante, & 7. Decembris ejusdem anni coram Eminentiss. Scotto*; & alias auctoritates superius relatas *Can. IX. X. XI. Cas. VII. Verum etiam quia Puellæ Nobiles Salernitanæ vigore constructionis, & ædificationis ejusdem Monasterii, ab earum Majoribus factæ acquisitionem habent jus passivæ receptionis in eodem Monasterio, juxta dispositionem hujus Canonis, & ad Text. in can. Filiis, vel Nepotibus, & can. Pimentis 16. q. 7. Lambertin. de jurepat. lib. 3. q. 1. num. 10., & lib. 1. p. 1. art. 2. q. 7. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 4. Rot. decis. 615. num. 2. p. 1. rec.*

11 Eoque potentius in casu nostro ubi antiquata irrepsit consuetudo per geminam sæcula observata, & nunquam interrupta semper admittendi Puellas Nobilium absque aliqua interruptione, & absque eo, quod prædictæ Moniales allegare valeant unicum exemplum; quod nec ab ipsis, neque ab antiquis Monialibus fuerit Puella Nobilium Salerni repropata, quæ bis centenaria, & ultra possessio nemo non videt quantum conferat ad concludendum Puellas Nobiles Salernitanas habere jus, ut admittantur, & recipiantur in hoc Monasterio ad exclusionem exterarum juxta *Bald. in l. 1. num. 3. in fin. ff. famil. Erisc. Mascard. de probat. consult. 540. num. 23. & alios quos, refert Rot. in Calaritanæ Cappellæ 14. Junii. 1713. S. Et sane coram R.P.D. Lancetta.*

12 Absque eo, quod in minimo perturbet animadversio a præfato Domino Advocato superius *S. Et solum* excitata, nimi-

rum, quod Nobilitas Salerni in limine constructionis, & dotationis ipsius Monasterii non sibi reservaverit expressè huiusmodi jus favore propriarum Puellarum, quodque propterea pia largitione, pro acquirenda benemerita processerint ad dotationem, constructionem, & ædificationem, ut innuunt *Card. de Luc. de jurepat. disc. 57. num. 5. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 7. num. 7., & quest. 3. num. 20., & seq.*

Quoniam cum ipsa Nobilitas in primis devenerit ad hanc constructionem, & ædificationem erogatione ingentis pecuniarum summæ in executionem Bullæ Sixti V. præcipientis quod in eodem Monasterio tantummodo recipiantur Puellæ Nobilium, & sic ad hunc finem ut in eo reciperentur propriæ Filiæ Nobiles, hinc licet non expressè sibi reservaverit huiusmodi jus passivæ receptionis, hoc tamen pro ejus acquisitione non requiritur; sufficit enim quod ipsa Nobilitas istud jus non remiserit, seu tacite illud reservaverit juxta *Lambertin. de jurepat. lib. 1. p. 1. q. 2. art. 4. num. 1. Rot. decis. 42. num. 2. p. 2. rec.*, & alias auctoritates in Superiori Casu V. num. 1. relatas.

13 Quod autem præfata Nobilitas tacite reservaverit jus istud passivæ receptionis in dicto Monasterio pro Puellis Nobilibus clare desumitur ex subsecuto effectu, dum, ut dixi, per geminam sæcula, & ultra semper in eo admixta fuerunt Puellæ nobiles Salernitanæ, & Moniales in tanto temporis cursu numquam ausæ sunt illas excludere, & præ earum effrænata voluntate admittere potius extraneas; Quæ bis centenaria possessio clare convincit præfatum jus passivæ receptionis non fuisse à Nobilitate remissum, sed tacite reservatum favore propriarum Puellarum juxta auctoritates superius relatas *S. Eoque potentius.* Hocque idem jus passivæ receptionis comprobant denominationes, & innumeræ enunciativæ, quibus exprimitur, & denominatur Monasterium esse Nobilium juxta *Rot. decis. 211. n. 1. in fin. p. 1. & decis. 360. num. 3. & seq. p. 2. & decis. 172. num. 3. & decis. 661. num. 1. & seq. p. 3. rec.*

Admittimus, & cuilibet, in materiis Ecclesiasticis versato notissimum est; quod nemo in domum alienam intrare potest
invi-

invito domino ; quod in recipiendis Puellis in Monasteriis causa Educationis inter cæteras condiciones illa potissimum exposcitur quod intercedat consensus Monialium , & quod admissio , seu repulsio Puellarum in Educationem sint repositæ libero Arbitrio Monialium ex communi Canonistarum sententia , ex præscripto sacrorum Canonum , Apostolicarum constitutionum , ac resolutionum S. Congregationis Episcoporum , & regularium recensit. per *Barbos. de offic. & potest. Episcopi p. 3. alleg. 102. num. 63. & ad Concil. sess. 25. de Regul. & Monial. cap. 5.*

14 *num. 96.* At quia ut plurimum in causis , quæ exagitantur , recurrunt casus diversi , diversis præmuniti circumstantiis , ideo monemur attendi non debere Leges , Decisiones , & resolutiones in littera , & simpliciter in casu diverso , in quo diversæ recurrunt circumstantiæ juxta monitum *Card. de Luc. de Paroch. disc. 1. num. 27. S. final. & disc. 12. sub num. 12.*

15 Hinc licet hæc , & similes propositiones veræ sint , vel in casu quo Monasterium præ ejus in digentiis sustentare nequeat Educandas , vel ubi peragatur de admissione plurium Puellarum Nobilium Salerni , in quo casu possunt potius unam , quam alteram recipere , non tamen procedit , ubi Monasterium non reperitur depauperatum , ubi subvenitur assueta annua præstatione ducat. 40. pro alimentis , & ubi non concurrunt aliæ Puellæ Nobiles Salernitanæ , sed solum Nobilis Puella Mazza exoptulata Nobilitate prædita , & præ ejus innocenti ætate annorum septem destituta prorsus omni imaginabili exceptione personali , & ubi ipsum Monasterium fuit à primordio ejus foundationis destinatum , ædificatum , & constructum impensis Civitatis Salerni pro recipiendis educandis de ejus cœtu Nobilium ; in hisce quippe terminis dari non valet arbitrium effrænatum cum gravi præjudicio alterius & semper intelligitur commissum arbitrio à boni viri *Rot. decis. 118. num. 3. , & 31. p. 17. rec. , & 18. tom. 2. decis. 431. n. 26. & decis. 557. num. 2.* vel saltem aliquo modo regulari debet à jure , ut erudite de more distinguit R. P. D. meus Petra in ejus *Comment. tom. 1. ad constit. Urbani II. fol. 337. à num. 39. ad 40. ;* ubi in terminis effrænati arbitrii Episcopi dene-

gandi ordinationem non arctatis , tuerur illis competere hinc appellationem , saltem recursum ad Sacram Congregationem , quæ adstringit Episcopos ad minus per extra judicialem informationem causam denegatæ ordinationis referre , ut plures recensendo resolutiones , & signanter illam famigeratam in *Rebemen. 21. Aprilis 1668. ,* prosequitur idem R. P. D. Petra , ubi supra *sub. num. 44. 46. & 48.*

Indicent igitur Moniales causam ejectionis prædictæ Nobilis Puellæ , quod fortasse non sit Nobilitate prædicta? Illam usque adhuc controvertere ausæ non sunt ; quod Locus pro Educandis destinatus non vacet ? & non credimus , quia sunt optime conscientia quod ex septem locis præfinitis duo vacant , & quinque repleti reperiuntur , pro ut non sunt immemores quod loco acceptandi dictam Nobilem Patritiam , admiserunt potius aliam exte-
16 ram ; cum igitur finè justa causa consensus fuerit denegatus , propterea superior finè eadem Sac. Congregatio Episcoporum illum supplere debet juxta monitum *Abbat. in cap. cum dilectus de jurepat. Card. in Clement. unic. de rerum permutat. q. 40. cum reliquis congestis per Card. de Luc. de jurepat. disc. 1. num. 9. Rot. decis. 520. num. 4. coram Gregor. etiam compellendo Moniales præfati Monasterii ad admitendum non quidem in concursu plurium Puellarum Nobilium Salerni potius unam , quam aliam sed in concursu haram , & plurium Puellarum Nobilium diversæ originis potius Puellam Nobilem Salernitanam , quam exteram . *Abbas. conf. 59. num. 3. Lambertin. de jurepat. lib. 1. q. 2. ant. , & 17.* Alias si esset positum , in libro arbitrio Monialium excludere Nobilem Salernitanam in concursu Puellæ exteræ duo sequerentur in convenientia ; Primum quod Puellæ Salernitanæ , seu illarum Parentes gravarentur duplicatis impensis mittendi proprias Filias ad Monasteria , extra earum Patriam ; Secundum vero quod adeo celebre breve Sixtinum , eorum favore emanatum remaneret prorsus frustraneum , quia illius executio super admissione , vel ejectione Nobilium penderet à voluntate Monialium , quæ quantum volubiles sint , experientia notum est ut advertit *Card. de Albic. de Inconstan. in judic. in præfat. num. 39.**

17 Denique non aduersantur assuetæ literæ ejusdem Sac. Congregationis Episcoporum, & Regularium committentis receptionem Puellarum Educandarum ad placitum Monialium; Quoniam cum versemur non in simplici Monasterio pollente libera, & affrænata facultate recipiendi Puellas, quas voluerit, sed bene quidem in Monasterio, dotato, & constructo impensis Nobilium, & pro Puellis Nobilibus, ac Patritiis peculiariter destinato, in isto casu verbum *ad Libitum*, seu *ad Placitum* importat arbitrium boni viri regulandum à sua causa iusta, & rationabili, ut plerique firmant graves Doctores, inter quos *Abbas in cap. cum venissent num. 5. de constit. Alex. conf. 214. num. 3. lib. 6. Corneu. conf. 173. num. 5. volum. 3. Barbof. clausul. 3. num. 8. claus. 6.*

num. 3. Gratian. cap. 755. num. 5. & in terminis ubi sit data facultas liberè nominandi, seu eligendi, quemquis sibi placuerit, quòd debeat se regulare iusta, & rationabili causa, ita ut electio, & nominatio de inhabili sustineri minimè possit, secluso, & reprobato habili, & idoneo, optimè tuetur idem Gratian. cap. 758. num. 23. & seqq.

18 Et ita obtinui ab eadem Sac. Congregatione Episcoporum, & regularium, quæ die 18. Decembris 1716. non obstantibus rationibus per Dominum meum Advocatum Pitonium superius in contrarium expositis definivit -- *Recusationem Puellæ Mazza fuisse irrationabilem, & ad mentem -- quæ fuit -- ut scribatur Archiepiscopo, ut Puellæ Nobiles Salernitanae habentes requisita præferantur exteris.*

C A N O N X X I X

INNOCENTIUS III. Rothomagen. Archiepiscopo.

PER nostras postulasti literas edoceri utrum Clericus aliquis ad vacantem Ecclesiam, in qua jus obtinet patronatus, se ipsum, si idoneus est valeat præsentare. Cum igitur nullus se ingerere debeat Ecclesiasticæ prælationis officiis; Inquisitioni tuæ taliter respondemus, quod nullus se possit ad Personatum alicujus Ecclesiæ præsentare, quantumcumque idoneus sit, & quibuscumque studiis meritis adjuvetur.

C O M M E N T A R I U M

EX hoc Canone, qui in Decretalibus legitur in ordine il 26. sequens deducitur conclusio.

PATRONUS NON POTEST SE IPSUM PRÆSENTARE AD BENEFICIUM, SEU ECCLESIAM VACANTEM.

Ratio hujus conclusionis est, quia nemo debet se ingerere officio Ecclesiasticæ Prælationis, & quia Patronus cum debeat præsentare idoneum, si se ipsum præsentaret, se ipsum laudaret, ac proinde tamquam ambitiosus esset repellendus à Beneficio; Et quia debet dari distinctio inter Præsentantem, & Præsentatum. Ita *Innocent. Abbas, Anania, Burr., Barbosa, Gonzal. hic, Lambertin. de jurepat. lib. 2. par. 1. quæst. 8. art. 1. num. 5. Vivian. eodem tractat. par. 2. lib. 6. c. 9. num. 1. Ventrigl. in prax. de jurepat. annot. 1. §. 3. num. 66. Pignattell. consult. 54. num. 29. tom. 10. Ruben. de testam. cap. 76. num. 235. & 253. Bellett. disquisit. Cleric. par. 1. de bonis Cleric. §. 11. num. 23. Afolin. resol. 58. num. 69. Card. de Luc. de jurepat. disc. 31. num. 5. Rot. decis. 599. num. 11. par. 4. tom. 3. & decis. 430. n. 38. par. 9. tom. 2. rec.*

3 Hoc idem probatur etiam ex *Textu in cap. cum ad nostram de instit.* ubi statuitur, quod is,